

Yoon

Yesu Ye Weng Amun Yoonbed Wongkoon

Yoon Ye Buk Komo Dowad Wongkoon

Yoon ye buk andowoon yiri kuu Keresu kuu kane kuu ambobandoon. Yoon ye dowaken kuu ye buk kimingkaibdan kuu Yesu kuu Godbed Kinoona Monoonman Keresu, Ye kuu God ye Mingki kii ande anam andibka Ye yaambed wadkeri kandime anded (20:31). Kwane, Yesu komo komo kamenaboon kuye id kuu Yoonbed korokboon. Kwane, Yuudan yi korok korok yedmimaib kuu Yesu ye yoman winiwendan kuu arewa andimaib kowe, Yoonbed inande Yuudan yi inamen kuu arewa ande korokboon.

Wongkoonman

Yoon kuu Yesu ye kedmengkandeendan wad ayoob kuyaom kuu ye kuu maa. Kowe, ye indobbed komo keroon wedmenaboon kuu wongkoon. Yoon kuu “Yesumbed ye mimyob dowaken keenembirimaan ye karub” (13:23, 19:26, 20:2, 21:7,20,24). Wongkoon ye weeb kuu AD 87 areb.

Korok Weng

1. Yesu Kuu Kane Andi Ye Weng (*1:1-18*)
2. Yesu Kuu God Ye Deme Andowe Awinoon (*1:19-51*)
3. Yesu Kidangkambon God Ye Deme Awinoon (*sapta 2-11*)
4. Yesu Burudandoon Ye Orokbun Arimingku Aom Komo Kamoon (*sapta 12-19*)
5. Yesu Bobnoon Yirimbed Nenkoonoon (*20:1-29*)
6. Buk Kee Komo Dowad Wongkoon Ye Weng Kowoon (*20:30-31*)
7. Yesu Galeli Angkambed Angkadoroona Ye Karub Ediib Wedmeniwen (*sapta 21*)

Weng Kuu Karub Keroon

1 ¹Yimin andowoon yiri kuu Weng doreen, kwane Weng kuu God yoom ibmo doboriwen, kwane Weng kuu God. ²Andowoon yiri kuu ye kuu God yoom ibmo doboriwen.

³Kumkam korem kuu Weng ye yaambed kowane ongmenaboon, yeyiibbanbed kuu ma ongmino kuu. ⁴Weng kuu wadkeri ye ambokab, kwane kuye wadkeri kuu nimakarub korem yi nambiri. ⁵Kumun aom kuu nambiri yuroon, kumban kumunbed nambiri kuu kebenenindeban keroon.

⁶Karub maa God yaambed kowoona monoon kuu, yaningko kuu Yoon. ⁷Ye kuu kuye nambiri ye dowad Godbed yedmenoona wengaboroon kuu daandok monoon. Kwanikob ye komo daandoon yaambed nimakarub korem anam andiwed yimin. ⁸Yoon ye kumbed ye kuu nambirimban. Ye kuu nambiri ye weng daandi ye dowadmo monoon. ⁹Nambiri anam kee nimakarub korem yaa nambiri kondimaan kuu okad kiri monoon kii!

¹⁰Kwane, ye kuu okad kiri menene doboroon. Okad kiri kuu ye yaambed ongmoon kumban, okad kiridanbed ye kuu kuiyoo ande kaadkerune baamonindo. ¹¹Ye kuu yekanmo yaa monoon, kumban yi kuu wedmendandiwen. ¹²Kuned kane kanembed ye weng wengambere awinenib ye yaa anam andiwen kuu, yembed yi kuu God ye dana meed keru ye dowad kingkoon. ¹³Yi kuu God ye dana meed keru kuu ayowa ayowa dobere dobere miniwen yaambedban o ambimban yi dowaken yaambedban o karub ye dowaken yaambedban, kuuu God yaambed kui.

¹⁴Weng kee karub kerekore nub aom doboroon. Ye aromkono nambiri kuu wedmuwen, God ye Mingki mimo ye aromkono nambiri kui, ye kuu Ambe God yaambed monoon. Ye kuu kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib anam anamiibbed ibnenoon.

¹⁵Yoonbed ye dowad daande baandoon, “Ne yoman mananeen ye karub kuu darewoob arimbed, ne arebban, amborom kuu yedin anukbed doboroon kowe ande daandimain kuye karub kukei.” andoon.

¹⁶Ye kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib anam anamiibbed ibnenoon yaambed nub yaa amun kerundi yemoon kondimaan. ¹⁷Kedi, amob kuu Moses yaambed kowe kondoon, kumban kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib anam anamiib kuu Yesu Keresu yaambed kowe kondoon. ¹⁸Kane kane mim kuu God ma wedmenindo, kumban ye Dana Mingki mimo, ye kuu God kumbed ye yoom Ambe God yoom kuu ibmo kowe, ye kuu God kuu komarewa nub yaa korokbendoon kui.

Yesu Ye Dowad Yoonbed Dakmoon

¹⁹Ke Yoon ye weng kei. Yuudan yi korok korok Yerusalem aom doriib kumbed God dore Yuudan dore wedyiri doboridan yenyaiib kurikuri

awandidan yenayyib ben Yooniib yaa kiribiiwa menenib kaamoniwen, “Eb kuu kane?” andiwen.

²⁰Kwanandiiwa, Yoonbed nindorokiibbed yi yaa ongme inandoon, “Ne kuu Godbed kinaneena mananeenman Keresumban.” andoon.

²¹Kwanandoona, yimbed ika kaamoneniwen, “Kwani kowe, ma eb kuu kane? Eb kuu Elaidyayoo?” andiwen. Kwanandiiwa, Yoonbed yedmoon, “Ne kuu kuimban.” andoona kaamoneniwen, “Kwani kowe, eb kuu profesiman ande meedmuub kuiyoo?” andiwa, Yoonbed inandoon, “Yii.” andoon.

²²Kwane, yimbed yedmiwen, “Kwani kowe, eb kuu kane kui? Ebmeren ye dowad inande kondebko, wene karub nub ben kiribiiwa munuwendan kuu ika wene yedmemdem.” andiwen.

²³Kwane, Yoonbed profesiman Aisaiya ye weng keyiib kwane yedmendoon, “Ne kuu karub amboon angkambed baande daandimain, ‘Kwane, Yariman ye dowad kiwaan kuu yorokmo ongmime.’ andimain.” andoon.

²⁴Kwanandoona, Farisidan yena ben kiribiiwa miniwen kumbed ²⁵Yoon yaa kaamoniwen, “Kwani kowe, ebka dakmeeb kuu eb kuu Godbed kinaneena mananeenman Keresumban, eb kuu Elaidyamban, eb kuu profesiman ande meedmuubban. Kowe, komande nimakarub kuu baptais kamendeeb?” andiwen.

²⁶Kwane, Yoonbed inande yedmendoon, “Ne kuu okbed baptais kamendiin, kumban karub mimo yiyib aom doreen kuu yiyib yiyibkaadban. ²⁷Ye kuu ne yoman mananeenman kui. Nembed ye yonkad nong dudmungki kuu ne yiminban, ye kuu aningko ambab ariyiyib kowe.” andoon.

²⁸Kee kwane wonoon kuu ok Yooden kebed yarambed kambong Betani dia Yoonbed baptais kamendimaan kuyaa kwanoon.

Yesu Kuu God Ye Sibi Mana

²⁹Kuye awarimbed Yesu kuu Yooniib yaa meneena wedmenekore yedmoon, “Kee God ye Sibi Mana, okad ye nimakarub korem yi ambarakmi araneenman kii! ³⁰Nembed kamune yedmaan kui, ‘Ne yoman mananeen ye karub kuu darewoob arimbed, ne arebban, amborom kuu yedin anukbed doboroon kowe.’ andaan kuye karub kukei. ³¹Ne kangkon ye kuu ne nekaadban kumban, nembed okiib baptais kerundimain kuye dowad kuu Israeldan yaa ye nen korokbenaneen.” andoon.

³²Kwanandekore, Yoonbed weng kekane yedmendoon, “Kingkin Karadmo kuu wedmaane ambid aombed on arud areb kumbed kamene ye ari doreen. ³³Ye kuu ne nekaadban kumban okiib baptais kerune ande yedmewoon ye Godbed ne yaa yedmoon, ‘Karub kane kuu Kingkin Karadmombed kamene ye ari dibaraneen kuu Kingkin Karadmoyiyib

baptais kerunaneen.’ andoon, ne yaa. ³⁴Kwamunemo wedmaan kowe, dakmiin kuu karub kee God ye Mingki kii.” andoon.

Yesu Ye Kedmengkandaneendan Ibduruk Boon

(Mt 4:18-22, Mk 1:14-20, Lk 5:1-11)

³⁵Kwane kuye awarimbed, Yoon kuu ye kedmengkandeendan ayooob yoom angkon kuyaa doriwa, ³⁶Yesu kuu meneen. Meneene, Yoonbed wedmenekore yedmoon, “Kedi, yakuu God ye Sibi Mana meneen kii!” andoon. ³⁷Kee kwane Yoonbed yedmoon ye kedmengkandeendan ayooob kuu kwane Yesu ye yoman winiwen.

³⁸Kwaniiwe, Yesu amonombe anak yi ayooob ku meniib yaa wedmendene kaamoon, “Yiib kuu komarewa?” andoon.

Andoona, yimbed inandiwen, “Rebai.” (weng id kuu kedmengkandi korok) “Eb kuu kunayambed dobirimaab?” andiwen.

³⁹Kwane, Yesumbed inande yedmoon, “Yiibka mene wedmime.” andoon. Kwane, yi kuu wene yembed dobirimaan kuu wedmiwen. Kwane, aron kuu 4 oklok areb yaa doreen kowe, kuye aronki kuu ye yoom dohiriwen.

⁴⁰Yesu ye yoman wonoon karub mim maa kuyaa kuu Saimon Pita ye aagorok Endru kui. ⁴¹Endrumbid ibduruk awinoon kuu ye aagorok Saimon kerekanmo wene yedmoon, “Godbed Kinoona Monoonman Keresu kuu wedmenuwen kii.” andoon. (Keresu Hibru wengbed kuu “Mesaiya” kui.) ⁴²Kwanandekore, nen Yesuyiib yaa wonoona Yesumbed Saimon yaa wedmene yedmoon, “Eb kuu Yoon ye mingki Saimon. Kumban eb kuu Sefas yedmimamaniib kii.” andoon. (Aningko kuye weng id kuu Pita.)

Filip Yoom Natenio Yoom Yaa Baandoon

⁴³Kwane kuye awari, Yesu kuu Galeli angka wanandamene meenoon. Kwane, Filip wedmenekore yedmoon, “Eb ne yoman mene.” andoon.

⁴⁴Filip yoom Endru yoom Pita yoom kuu kambong mimodan, kambong Betsaidadan kui. ⁴⁵Kwane, Filipbed Natenio wedmenekore yedmoon, “Mosesbed ye amob weng aombid wongkoon ye karub, profesidanbed ye dowad kwangkoon wongkiwen kuu wedmenuwen. Kuuu Yesu Nasaretman, Yosef ye mingki kui.” andoon.

⁴⁶Kwanandoona, Nateniombid kaamoon, “Nasaret kuyaombid kwamune ye karub ma mananeenoo?” andoon. Kwane, Filipbed inande yedmoon, “Mene wedme.” andoon.

⁴⁷Kwane, Natenio meneena Yesumbed wedmene yedmoon, “Karub kee Israelman anam kii. Ye yaa kuu dudiyiibban.” andoon.

⁴⁸Kwanandoona, Nateniombid kaamoon, “Komarewa kere ne kuu ebkaadkerewen?” andoon.

Andoona, Yesumbed man inande yedmoon, “Filipbed eb yaa baandindo kumbed eb kuu yedob at kubun yiri doreeb kuu wedmebdaan.” andoon.

⁴⁹Kwanandoona, Nateniombed yedme nare yedmoon, “Kedmengkandi korok, eb kuu God ye Mingki, kwane eb kuu Israeldan yi King kii!” andoon.

⁵⁰Kwane, Yesumbed yedmoon, “Eb kuu yedob at kubun aom doreewa wedmebdaan andaan kumbed eb ne yaa anam andeewoo? Kedi, ke kwanandaan kee burudande yeka mamaa yeman yena kwane korokbeddaniina wedmaneeb.” andoon. ⁵¹Kwanandekore, yi yaa yedmoon, “Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, yiib kuu wedmaniwa ambid arimbed ambongko maa nandaneena engyus kuu Karub Ye Mingki ari kubune daane kamaniib.” andoon.

Yesumbed Ok Kuu Amonombe Wain Ok Ongmoon

2 ¹Aron ayobmim arimbed kambong Kena Galeli angka wonong orok derebi andowiwen kowe, Yesu ye awaan kuu kuyaa wuneen.

²Kwane, Yesu yoom ye kedmengkandeendan yoom kwangkong yiyiib wonong orokbon kuyaa minime ande dowok keendiwe miniwen.

³Kwane, wain ok kuu orokdanbed yoobkane dowan keriwon kowe, Yesu ye awaanbed ye yaa yedmeneen, “Yi wain ok kuu dowan.” andeen.

⁴Kumban Yesumbed inande yedmoon, “Ena, neyiib nen kumaom daboknewaab, amborom kuu ne aron kuu mokabik minindo kowe.” andoon. ⁵Kwane, awaanbed demedan yaa yedmeen, “Yembed komo dakmoka, kuyaamo kwane awinime.” andeen.

⁶Ok yeman botbed ongmiwen kumbed Yuudan yi amowamob yaambad oganabi yeman benmeyib dia dangoon. Ok kuyaom yuungkimaib kuu mimo aom kuu 20 o 30 galon areb kuyaa.

⁷Kwane, Yesumbed demedan yaa yedmendoon, “Ok kuyaom bunabime.” andoon. Kwane, yimbed bunabiwe daamene yaro badbadmo keroon. ⁸Kwanekore, yembed yedmoon, “Ok bunabiwen kuu yena kuu orok yariman yaa konime.” andoon. Kwane, demedanbed ok yuundenib wene orok yariman yaa koniwen.

⁹Kumban ok kuu amonombe wain ok keroon. Kwane, orok yariman ane wedmoon kumban, wain ok kee kunayambad monoon kuu yekaadban, demedan yimbedmo yi yikaadkeriwen. Kwane, orok yarimanbed wonong awanandameen ye karub yaa baandekore ¹⁰yedmenoon, “Orokbon yaa kuu wain ok amun kudin bangkandaiwe ane dowan kere awarak yaane yomanbed od embeng ye wain ok ambod amunban bangkandimaib. Kumban eb kuu ambod amun yeman ye wain ok kuu kibirebmombad bangkandeeb kii.” andoon.

¹¹Kee Yesumbed ibduruk yeka mamaa ye dud kami ongmoon kuu kambong Kena Galeli angkambad. Kwane, ye aromkono nambiri

korokboona, ye kedmengkandeendan kuu wedmekoriwa ye yaa anam ande meeniwen.

¹² Kuye yoman kuu Yesu yoom ye awaan yoom Yesu ye damana yoom ye kedmengkandeendan yoom kambong Kapeenaum yiri wene kuyaa kuu aron yemoonban dohiriwen.

Yesumbed Kurikuri Boyambib Darewoob Aroon

(Mt 21:12-22, Mk 11:12-19, Lk 19:45-48)

¹³ Yuudan yi Burudandoon ye orok aron dia kere wenuun kowe, Yesu kuu Yerusalem aom wonoon. ¹⁴ Kwane, kurikuri boyambib darewoob kuuk aom wedmoonka, karub yena kuu buromakauyiib sibiyyib on arudiib berengkanabiwe kwane karub yena kuu arak yaa dibonib od ingke baib. ¹⁵ Kowe, Yesumbed nong wurud kandene karub buromakauyiib sibiyyib berengkaib korem kuu yenburoona angkanebiwa, od murubkob kuu ben boketawere kwane od ingke baibdan yi arak kuu ben amonombenaboon. ¹⁶ Kwane, on arud berengkaibdan yaa yedmoon, “Keyaom kee angkanime! Komoyiibkob ne Ambe ye ambiwoom kuu berengkimbon keriwen?” andoon.

¹⁷ Kwane, ye kedmengkandeendan kuu God Ye Weng aom kurin kwane wongkoon, “Ne mimyob darewoob kuu eb kurikuri yumbon ye dowadbed ne kuu amot areb denobewoon.” ande wongkoon kuu meeniwen.

¹⁸ Kwane, Yuudan yi korok korokbed Yesu yaa yobdoodmo kaamoneniwen, “God ye aromkono wedmi yeman komarewa ongme korokbaneebkob, anam ebbed kee kwane ambangkeeb kuu yimin andanuub?” andiwen.

¹⁹ Kwane, Yesumbed yi yaa inande yedmoon, “Kurikuri boyambib darewoob kee monmaraniib kuu aron ayooobmim aombed ika yenbaniin.” andoon. ²⁰ Kwane, Yuudanbed inandiwen, “Kurikuri boyambib darewoob kee weeb 46iibbed yenbiwen, kumban ebbed yedmeeb kuu aron ayooobmimmombed yenbaniin andeewoo?” andiwen. ²¹ Kumban kurikuri boyambib darewoob Yesumbed meene dakmeen kuu yeka ye id ande dakmeen. ²² Kowe, Yesu bobnoon yiri ika demboon kuye yomanbed, Yesu ye kedmengkandeendan kuu Yesumbed kwane dakmoon kuu monkone meenekoriwa, God Ye Weng Karadmoyiib Yesu komo yedmooniiib kuu anam ande meeniwen.

²³ Yuudan yi Burudandoon ye orok aron aombed, Yesu kuu Yerusalem aom dorene yeka maaaa ye dud kami ongmenaboone nimakarub wedmekoriwa ye yaa anam andiwen. ²⁴ Kumban Yesu kuu nimakarub yi inamen korem kuu yekaadkeroon kowe, yi yaa daboknindo. ²⁵ Nimakarub yi kerekmen kuu karub maambed yedmenod kaadkerimban, amborom kuu Yesu kuu nimakarub yi inamen meendobenabi korem yi niindem aom kuu yekaadkeroon kowe.

Nikodemus Yaa Kedmengkanoon

3 ¹Yuuman maa yaningko Nikodemus, ye kuu Farisiman kerene Yuudan korem ooni yi kaunsolman keroon. ²Ye kuu amnoombed Yesuyiib yaa mene yedmoon, “Kedmengkandi korok ee, nub nubkaadkeruwen kuu eb kuu kedmengkandi korok Godbed nenkwoona menewen kui. Amborom kuu yeka mamaa ye dud kami kuu Godiib eb yaa doreenkob kwamune kuu ongmimaab.” andoon.

³Kwane, Yesumbed neman inande yedmoon, “Nembed ke anammo yedmebdaan kei, God ye oonimbon aom kuu angkon ika woonaneeb kumbed wedmaneeb.” andoon.

⁴Kwanandoone, Nikodemus neman kaamonoon, “Karub kaine aamnoon kuu komarewa kere angkon woonaneen? Kowe komo kere ika awaan yu kabeyob aom kuu awunekore ika kuu woonaneenka? Yiminbanii!” andoon.

⁵Kwane, Yesumbed inande yedmoon, “Nembed ke anammo yedmebdaan kei, karub mim kanembed God ye oonimbon aom kuu aomnaanban, kumban okiib Kingkiniib yaambd woonaneen kumbedmo. ⁶Nimakarub kuu okaddanbed woonimaib. Kwane kowe kingkin kuu Kingkin Karadmo yaambd woonimaan. ⁷Kowe, ika wooni ye weng kee dakmiin keyaa binangkimban. ⁸Nuub kuu ye dowakenmo kunaya awuune wanandameen kuu kwane kuyaa winimaan. Kwane kuna weneen o kunayambd monoon kuu baamonindeban. Kowe nimakarub korem Kingkin Karadmo yaambd wooniwen kuu kwamune.” andoon.

⁹Kwanandoone, Nikodemusbed neman kaamonoon, “Kee komarewa kwananeen?” andoon.

¹⁰Kwane, Yesumbed man inandunoon, “Eb kuu Israeldan yi kedmengkandi korok darewoob kumbed akee, komande kaadkerindo kerewen? ¹¹Nembed ke anammo yedmebdaan kei, nub kuu komo nubkaadkeriwen kumbed dakmimaub. Kwane nuwiib wedmimaub kumbed dakme korokbimaub. Kumban yiib kuu nubbed komo dakme korokbimaub kuu ma wengambere awine kandimokban. ¹²Ne kuu okad kiri ye dohiri yaambd koweni dakmaan kumban, eb kuu ne yaa anam anduwokban. Kwani kowe, Ewen ari ye dohiri ye kerekmen yaambd dakmaniin kuu komarewa anam kiyi anduwaneeb? Dowan! ¹³Karub mim kanembed Ewen aom kuu ma winindo kumban, karub mim yembedmo Ewen aombd monoon kuu Karub Ye Mingki yembedmo kui.

¹⁴“Mosesbed amiibban ye amboon angka niin kuu at arimbed kankoonoon areb kuu, Karub Ye Mingki yaa kwangkon kwananiib. ¹⁵Kuyaa kuu kane kanembed ye yaa anam andaniib kuu wadkeri aron korem korem kandaniib. ¹⁶Kwamune, God kuu okad nimakarub yaa ye mimyob dowaken darewoob keendoon kumbed ye Mingki mimo

koonoon. Kowe, kane kanembed ye yaa anam andaniib kuu bobnaibban, wadkeri aron korem korem kandaniib. ¹⁷Kwane, God kuu ye Mingki okad nimakarub yaa kowoona monoon kuu ye yaambbed bobni yaa burudande bindi ye dowad monoon, wengyunde dabab kondi dowad minindo.

¹⁸“Kane kane ye yaa anam andaniib kuu yi yaa wengyunde dabab kondaanban, kumban kane kanembed God ye Mingki mimo yaa anam andaibban kuu yi yaa wengyunde dabab konde dowan keroon kii.

¹⁹Wengyundi ye weng kuu kamune kii, Nambiri kuu okad yiri monoon, kumban nimakarub kuu nambiri korondenib kumunbed yi dowaken darewoob keruwen, amborom kuu yi kuu arewamo kamimaib kowe.

²⁰Karub korem kanembed arewa kamimaib kuu nambiri yaa kuu arud wandembirimaib kowe, nambiri yaa kuu manaibban keruwen, amborom kuu komo ambangkiwen kuu ben dian yuraan andiwed kowe uniwen.

²¹Kumban kane kanembed anam anam yaambbed awine dobirimaib kuu nambiri aom aomdaraniib. Kwane, komo kamiwen kuu God yaambbed kwaniwen kuu dianbonmo keraneen.” andoon.

Yoon Baptaismanbed Yesu Ye Dowad Dakmoon

²²Keye yoman, Yesu yoom ye kedmengkandeendan yoom kuu siti domonde Yudea ye kambong kambong yaa winiwen. Kwane kuyaambbed aron yena yi yoom doberene kuyaambbed nimakarub baptais kerimaan.

²³Kuyaron kuu Yoon kuu kambong Salim dia Aenon yaambbed nimakarub yemooon baptais dowad womonyiibban menebiiwa baptais kamenandeen, amborom kuu kuyaa kuu ok yemooon kowe. ²⁴Kwanooon kuu Yoon kuu wii aom kankamonindo yaron yaambbed.

²⁵Kwane, Yoon ye kedmengkandeendan dore Yuuman maa dore okambe yimin kere kurikuri kami ye amowamob yaambbed wengbiriwen.

²⁶Kwane, Yoon yaa menenib yedmiwen, “Kedmengkandi korok ee, Yooden yara wim yaa menene ewiib yaa doboroon ye karub, ebbed ye dowad dakme korokbendewen kui, ye kuu baptais kameena nimakarub korem kuu ye yaa wenebiib kii.” andiwen.

²⁷Kwane kuyaa kuu Yoonbed inandoon, “Karub kuu Ewen arimbed komo konoon kumbedmo awine kandaneen. ²⁸Nembed yedmaan, ‘Ne kuu Godbed kinoona monoonman Keresumban, kumban ne kuu ye dowad nedin Godbed nenkooonkob manaan.’ andaan kuu yiib yiibkaadkeriwen kui. ²⁹Wonong boriwen kuu karub kane yaa boreniwen kuu kuye wonong. Ye awani ye angkodmi awanimbon kuyaa wonoon kuu boriwenman yaa wengambarande meenme dibirimaan. Kowe ye wengiib wengambirimaan kuu kubi darewoob kerimaan. Ne kubi kuu kwamune areb, yiminmo keroon. ³⁰Yesu kuu darewoob ari keraneene, ne kuu embeng yiri keraniin.” andoon, Yoonbed.

³¹Arimbed monoonman kuu ye kuu arimbed korem kuu burudadmoon. Ma okad kirimbed monoonman kuu okad kiriman kowe, ye dakmi kuu

okad kiridanbed dakmimaib kwanemo. Ewen arimbed monoonman kuu yembedmo korem burudandoon arimbed. ³²Yembed wedmooniiib wengamborooniib kuu dakme korokbendoon kumban, nimakarub korem kuu wengamberedandiwen ma awine kandindo. ³³Kowe kane kanembed arimbed monoonman ye weng wengambere awine kandiwen kuu “God kuu anammo kii.” andiwen. ³⁴Kane kuu Godbed nenkwoona monoon kuu God ye weng dakmimaan, amborom kuu God kuu ye Kingkin yiminmo konoon kowe. ³⁵Awodki kuu Dana Mingki yaa mimyob dowaken keenoon kowe, kumkam korem kuu ye dingki ari wuroon. ³⁶Kane kanembed Dana Mingki yaa anam andiwen kuu wadkeri aron korem yeman kuu kandiwen, kumban kane kanembed Dana Mingki ye weng wengambere awine kandindo kuu wadkeri kuu wedmaibban, amborom kuu God ye norin arud darewoob kuu yi ari kowaneene angkimbaraneen.

Yesu Yoom Samaria Wonong Yoom

4 ¹Yariman Yesu kuu Yoon burudande kedmengkandeendan yemoon yemooniib bene baptais kamoan kuu Farisidanbed wengambiriwen. ²Anam kukuu baptais kamendiib kuu ye kedmengkandeendanbed kamiib, Yesu yembedban. ³Kwane, wengambiriwen kuu yekaadkerekore Yudea domonde ika yookmen Galeli angka wonoon. ⁴Kuned Yudea dore Galeli dore wedya kuu ambibkin Samaria kowe, Samaria nandoon.

⁵Kowe, ye kuu mene Samaria aom taun maa Saikaa andimaib yaa monoon. Kuye dia okad kuu Yekobbed ye dana Yosef yaa konoone, ⁶kuyaa kuu Yekob ye okdobon angkuun. Kwane, kiwaan meniib kumbed Yesu kuu yonka ambab monoon kowe, aromkono dowan kerene aronkob arimbed okdobon kuyaa dibeen.

⁷⁻⁸Ye kedmengkandeendan kuu taun aom animan berengkok winiwen. Winiwena, Samaria wonong kuu ok yuundok muneen. Menuune, Yesumbed yedmendoon, “Ubbed ok maa yuun kawaneewa ananiinoo?” andoon.

⁹Kumban Yuudaniib Samariadaniib kuu ma dabokne wimokban kowe, Samaria wonongbed Yesu yaa inandeen, “Ma eb kuu Yuuman, ne kuu Samaria wonong kowe, komo dowad ‘Ne yaa ok maa yuun kawaneewa ananiinoo?’ ande kaamowewen?” andeen.

¹⁰Anduune, Yesumbed inandundoon, “Ub kuu Godbed komo munob kondooniib ne kuu kaneyiib kuu ubkaadkerewen karen, ub kuu kaamoweewa wadkeri ok kabdaana anewen karen.” andoon.

¹¹Kwane, wonongbed man inandeen, “Korok aa, ma ok kuu kongdem yiri kereene eb kuu yuungki yeman ma maandindo. Kwani kuu wadkeri ok kee kunayambed yuundaneeb? ¹²Nub awo aman yiri Yekob kuu ye okdobon kee yeyiib animamoone, ye meediib ye sibi kawiiib buromakauyiib kuu kuyaambed animaiwe, nub awoya yaa kondoonaa! Ebbed ye burudande ebbed darewoob kerandewedoo?” andeen.

¹³Kwananduune, Yesumbed inandoon, “Ok kekeembed ananiib kuu ika ok moom keraniib, ¹⁴kumban kane kuu nembed ok konaniin kumbed ananeen kuu ika ok moom ma keraanban. Anamaa, nembed ok kee konaniin kuyiib kuu kirubdem kere yingke kamenene wadkeri aron korem yeman keraneen.” andoon.

¹⁵Kwane, wonongbed yedmeneen, “Korok ee, ok kuu neyiib maaweewa, ok moomiib kerimban kereni, okdobon keyaa mene yuungkanabembiri kuu koronda.” andeen.

¹⁶Kwananduuna, Yesumbed yedmendoon, “Wene ub karub yedmenebko, ye yoom ikakman minime.” andoon.

¹⁷Kwane, yumbed man inandeen, “Ne kuu ne ambiyiibban.” andeen.

Kwane, Yesumbed yedmendoon, “Ubbed ne ambiyiibban ande yedmeeb kuu yorokmo weng. ¹⁸Kumban anam kuu ubbed anukbed karub awanmewen kuu angkoyiib kerewen kii, kwane kibireb kuu ub karub yoom dibeeb kuu ub ambimban, awanindo kii. Ke yedmeeb kee anamaa.” andoon.

¹⁹Kwanandoone, wonongbed yedmeen, “Korok ee, nembed meene wedmaan kuu eb kuu profesiman kii. ²⁰Nub awoya yiri kuu aangko karimbed God yaningko kankoonimaib. Kumban yiib Yuudan kuu Yerusalem aombed yaningko kankoonime andimaib.” andeen.

²¹Kwane Yesumbed yedmoon, “Wonong ee, ne weng kee awine. Nimakarub kuu aangko kwarimbedban Yerusalem aombedban kuu Ambe God yaningko kankoonaniib kuye aron kuu mananuun kii. ²²Yiib Samariadan kuu yiib koronbed no God yaningko kankoonimaib. Ma, nub Yuudan kuu kane yaa yaningko kankoonimaub kuu nub nubkaad, amborom kuu bobni yaa kuu burudande bindi ye weng kuu Yuudan yaambd kowe. ²³Kumban aron kuu menuun kuku kibireb kee muneen kii, Ambe God yaningko kankoonimaibdan anam kuu kingkiniib anammoyiib yaambd yaningko kankoonaniib, amborom kuu nimakarub kwamunemo kuu ye dowaken kowe. ²⁴God kuu kingkin ye kerekmen angka doreen kowe, yaningko kankoonidan kuu kingkiniib anammoyiib yaambd yaningko kankoonime.” andoon.

²⁵Kwane wonongbed inandeen, “Nekaadkeraan kuu Godbed Kinaneena Mananeenman, Keresu kui, ye kuu mananeen. Yembed menene inameniiwa meenyiwa korem kuu nub yaa ambobande kedmengkandaneen.” andeen. (Keresu Hibru wengbed kuu “Mesaiya” kui.)

²⁶Kwananduune, Yesumbed nadwarene yedmoon, “Ubbed kuu dakmeeb ye karubka ne kei, ne andewed kii.” andoon.

²⁷Kwane, kuyaambd Yesu ye kedmengkandendan kuu ika mene wedmibka, Yesu kuu wonong yoom dakmiib kowe, yi kuu binangki darewoob keriwen, kumban “Eb kuu komo dowaken kerewenka?” o “Komande yu yoom dakmibka?” ande kamindo.

²⁸Kwane, wonong kuu yu ok yuundi yeman kuri keende ika taun aom wenenu nimakarub yaa dakmeen, ²⁹“Mene wedmime, karub kee nembed komo kamaan korem kuu daawoon. Kowe kee Godbed Kinoona Monoonman Keresu keraneen dee kii?” andeen. ³⁰Kwane, yi kuu taun aombbed angkadere Yesuyiib yaa andowe winiwen.

³¹Kwane kuye aronbed ye kedmengkandeendanbed yedmiwen, “Kedmengkandi korok ee, animan kee ma ane.” andiwen.

³²Kumban Yesumbed yedmendoon, “Ne kangkon ne animaniiwa kuu yiib koron yeman kumbed ne kuu animain.” andoon.

³³Kwane, ye kedmengkandeendan kuu yika neman kaamonenoon kaamonenoon kamiwen, “Komarewa karub maa animan kuu kanmene konoonkowoo?” andiwen.

³⁴Kwane, Yesumbed yedmoon, “Ne animan kuu ne nenkwoona manaan ye God ye dowaken kui, ye deme awine dowan kera. ³⁵Yiib kuu wood kaningiib dowan keranuun kuu yumu wandi aron kuu kamune ma yedmimaiwoo? Ee, kui. Kwani kowe nembed yiib yaa ke yedmendaan kei, yiib indob nandenib wedmime, Godbed nimakarub yi niindem aom nekwoon kowe idiib keroon areb yumunoon kowe wandi aron kereen kii. ³⁶Kedi, kibireb kwangkong yumu wandi ye karub kwangkong ye kakman kuu kandimaan. Kwane kibireb kwangkong, ye kuu wadkeri aron korem ye dowad kab wandimaan. Kwani kowe, kibingkoonmaniib yumu wandi ye karuwiib kuu ibmo kubaniib. ³⁷Keye weng kee, karub maambbed kab kibingkooone karub maambbed yumu wandoon kuu anamaa. ³⁸Yiib arumindo kuyaa kuu nembed ‘Wene kab wandime,’ ande yedmaan. Kowe karub yena yi yobdood deme ye id kuu yiibbed wande biwen kui.” andoon.

³⁹Kwane, wonongbed “Komo kamaan korem kuu dakmewoon.” ande yedmeen kumbed Samariadan taun keyaom doriib yemoon kuu Yesu yaa anam andiwen. ⁴⁰Kwane yi ku miniwen kumbed Yesu yaa nangkane yedmeniwen, “Eb kuu nub yoom doberem.” ande kamiib kowe, Yesu kuu aron ayoob yi yoom doboroon. ⁴¹Kwane, ye weng ku dakmoon kumbed angkon nimakarub yena yemooniib anam andiwen.

⁴²Kwane wonong kuyaa yedmendiwen, “Ubbbed dakmewen kumbedmo nub anam andokban, amborom kuu nubka nubkarewiib wengamberenub kwane kaadkeruwen kuu, anam kuu ye kuu okaddan Bobni Yaa Burudande Bindi Ye Karub kii.” andiwen.

Yesumbed King Ye Korok Maa Ye Mingki Ongmoon

⁴³Aron ayoob dowan keruuna, Yesu kuu Galeli angka wonoon. ⁴⁴Anuk kuu Yesu yekareb korokboon kuu, profesidan kuu yika ye ambibkandanbed yi kuu wedmendandimaib. ⁴⁵Kwane, Galeli aom mene awudoroon kuu Galeliandanbed kubeniwen, amborom kuu Yuudan

yi Burudandoon ye orokbon Yerusalem aom yiyiib winiwen kumbed Yesumbed komo ambangkoon korem kuu wedme yikaadkeriwen kowe.

⁴⁶Kowe angkon ika yookmen mimo kambong Kena Galeli angka wonoon. Anuk kuu kuyaambed ok amonombe wain ok ongmoon. Kwane, king ye korok maa kuu kuyaa doroona ye dana mingki kuu taun Kapeenaum aom anikad angkeen. ⁴⁷Kwane dana kuu bobnandamoon kowe, karub kee wengamboroonka Yesu kuu Yudea angkambed Galeli aom monoon kowe, ye kuu Yesuyiib yaa wonoon. Wenene, yiri wunubko ebed ne dana ongme ande nangkanoon.

⁴⁸Kwane, Yesumbed yedmenoon, “Yiib kuu yeka mamaa ye dud kamiyiib yeka mamaa ye wedme binangki yemaniib kuu wedmekoriwed kumbed yiib kuu anam andandiwedoo?” andoon.

⁴⁹Kumban king ye korokbed yedmoon, “Korok, ne dana bobnindo keye aron keembed wenemaa.” andoon.

⁵⁰Kwane Yesumbed inandoon, “Eb dana kuu amun kere wadkeraneen kowe meenimban, wene.” andoon.

Kwane karub kee Yesu ye weng wengambere awine kande wonoon. ⁵¹Kwane, karub kuu kiwaan yaa weneena, ye demedanbed weng kanmene kiwaan wedyambed durunene dana wadnoon ye weng kuu ye yaa yedmeniwen. ⁵²Kwanandiiwa kaamonendoon, “Aron komo yaambed kuu kwanoon?” andoona, yedmeniwen, “Kinon aron kuu 1 oklok yaambed anikad down keroon.” andiwen. ⁵³Kwane, awodki kuu meenoon, “Aron kuu kuyaambed, Yesu kuu ‘Eb dana kuu wadkeraneen.’ ande yedmewoon kiyo.” andoon. Kwanoon kumbed ye yoom ye nimadana yoom korem yambiwoom doriibdan kuu anam andiwen.

⁵⁴Kowe, Yesu kuu Yudea domonde Galeli ambibkin aom monoon kuu kami yeka mamaa ye dud kuu ayooob ongmenaboon.

Okwumbon Diambon Id Yidnoon Ye Karub Ongmoon

5 ¹Kuye yoman kuu Yesu kuu Yuudan yi Burudandoon ye orok dowad Yerusalem ari wonoon. ²Yerusalem aom siti kuuk ye sibi ambongko dia kuu okwumbon angkuun. Yaningko Hibu wengbed kuu Betsata andimaib. Kuyaa kuu bot dongka emekdem angkoyiib dowadbed dare kanawanewandiwen. ³⁻⁴Yumbon keyaa kee indob tutiib wana kerewononiib id yidnooniib kuu karub yemoon dangembirimaib.^a ⁵Karub maa kuu web 38iib id yidnoon kuu kuyaa angkeen.

⁶Kwane, Yesumbed menene karub kee wedmenekore, karub maa yaambed wengamboroon kuu karub kee kamune aron doboob id yidnoon kowe, Yesumbed kaamonoon, “Eb dowaken amun kera ande meenewenoo?” andoon.

^a **5:3-4**Buk Yoon kurin wongkiwen yenamo kuu weng keyiib: Yi kuu ok buudmi dowad meedmimaib. Aron yabyeb mimo mimombed Yariman ye engyumbad okwumbon yiri buudmimaan. Kwane, kanembed ibduruk okwumbon aom aomnimaan kuu komo arewa keroon kuu wadkere amun kerimaan.

⁷Kwane, id yidnoonmanbed inandoon, “Korok, ne kuu karub maa kanembed okwumbon buudmimaan kuyaom kuu awawe nen kamoni ye karuwiibban. Kwane, ne kuu kumaom aomnande kaimain kumban, karub maambed yedin kuyaom aomnimaan.” andoon.

⁸Kwane, Yesumbed yedmenoon, “Yaro yeedere. Eb keta nande wene.” andoone, ⁹kwane kirodmo amunmo keroona, ye keta nande wonoon.

Kee kwanooniib kuu Sabat aron arimbed. ¹⁰Weneene, Yuudan yi korok korokbed ye yaa yedmeniwen, “Amobbed yedmoon kuu Sabat aron ari kuu eb keta nan wanaabban.” andiwen.

¹¹Kwanandiwe, neman inandundoon, “Ne ongmewoon ye karubbed ‘Eb keta nande wene.’ ande yedmewoon.” andoon.

¹²Kowe ye yaa kaamoneniwen, “Karub kuu keta nande wene andoon kuu kane yee?” andiwen.

¹³Karub kanembed ye ongmoon kuu ye koron, amborom kuu Yesu kuu karub yemooon nimingkaib aom andokbe aomnoon kowe. ¹⁴Kwane, amaanbed kurikuri boyambib darewoob yaa Yesumbed karub kuu wedmenekore yedmenoon, “Meenme, eb kuu angkon ika amun kerewen kowe. Amarakmi yaa deerewande. Arewa yaa korondaabban kuu dabab darewoob eb anuk yiri ye dabab arebban kandaneeb.” andoon.

¹⁵Kwane, karub kumbed Yesu domonene Yuudan yi korok korok yaa wenene Yesumbed ne ongmewoon ande daandoon.

Yesu Yoom God Yoom Kuu Ibmo

¹⁶Kwane, Yesumbed kwanoon kuu Sabat arimbed kowe, Yuudan yi korok korokbed Yesu yaa manmo keriwen. ¹⁷Kumban Yesumbed yi yaa yedmendoon, “Ne Ambe kuu aron korem kwamune ambangkimaan mene kibikee kowe, ne kangkon kwamunemo ambangkimain.” andoon. ¹⁸Yesu kuu Sabat ye amob domabangkimaan kuye dowadiib God kuu ye Awodki andimaan kowe God kuu ye yoom ibmo ande korokbimaan kuye dowadiib kumbed Yuudan yi korok korokbed aye kowi ye inamen darewoob keriwen.

¹⁹Kwane, Yesumbed inandundoon, “Nembed yiiib yaa ke anammo yedmendaan kei, Mingki kuu yeka ye kabamoonmo kuu awinaanban. Kwane, Awodkimbed komo awinimaan kumbedmo wedmene kwane ambangkimaan. Awodkimbed komo ambangkimaan kuu Dana Mingki kwangkon ibmo kere ambangkimaan, ²⁰amborom kuu Awodkimbed Dana Mingki yaa mimyob dowaken keenimaan kowe, yembed komo awinimaan korem kuu korokbenimaan. Ee, kwane yiiib kuu binangkaniib kii, ye yaa kami darewoob darewoob kamunemban yena arimbed Dana Mingki yaa korokbenaneen kowe. ²¹Awodkimbed bobni yiri kankoone wadkeri kondimaan kowe, ye Mingki kwangkon kamunemo kane kane yaa wadkeri kondande dowaken keroon kuyaa kondimaan. ²²Awodki

kuu wengyunde dabab ma kondimokban, wengyundi deme korem kuu kande Dana Mingki ari kowoon. ²³Kwanoon ye dowad kuu nimakarub korem kuu Awodki yaningko kankoonimaib areb kwane, Dana Mingki yaningko kwangkong kankoonime anded. Dana Mingki kuu Awodkimbed nenkwoona monoon kowe, kane kanembed Dana Mingki yaningko kankoonokban kuu Awodki yaningko kwangkong kankoonokban keriwon.

Dukni Ye Kiwaaniib Wadkeri Ye Kiwaaniib

²⁴“Kwani kowe, nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, karub kanembed ne weng wengambere Godbed ne nenkwoona manaan yaa anam andoon kuu, wadkeri aron korem kuu kandoon kii. Kowe ye kuu dabab kandaanban, kwane bobni yaa domone wadkeri yaa yanoon.

²⁵Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, aron menuun kuu kibireb kee muneen. Aron kuu kei, kane kane ambarakme kingkin ye kerekmen yaambad bobnemoon areb keriwendan kuu God ye Mingki ye weng wengambere awine kandaniib kuu wadkere doraniib. ²⁶Awodki ye kuu yeka wadkeri ye ambokab kowe, ye Dana Mingki yaa konoone kamunemo keroon. ²⁷Kwane, ye yaa kuu wengyunde dabab kondi ye aromkonoyiib konoon, amborom kuu ye kuu Karub Ye Mingki kowe.

²⁸“Weng keyaa binangkanabaib. Aron menuun kuu dukniwendan kwangkong ye weng wengamberenib, ²⁹yi bobkonombon yirimbed ika dembaniib. Kwane, amun amun kamiwendan kuu wadkeri kandi ye dowad dembaniib, kumban arewa kamiwendan kuu bene dabab kondaneen ye dowad dembaniib. ³⁰Neka ne kabamoonmo kuu awinainban. God ye weng wengambirimain kumbed wengyundimain. Ne wengyundi kuu yorokmo, amborom kuu neka ne kubi dowadban kwanimain, yedme kwoona manaan ye God ye kubi dowad kwanimain.

Yesu Kuu God Ye Mingki Kwane Dakmiibdan

³¹“Neka nemeren ne dowad daandaniin kumbedmo kuu yiminban keraneen. ³²Kumban karub maambad ne dowad yaa daandimaan, ye kuu God kui. Ne nekaad, ye weng ne dowad dakmeen kuu yiminmo yee.

³³“Yoon, ye yaa kuu yiibbed weng yuk benbidan yedmendiibkob winiwe, kwane weng anam kuye dowad kuu daandoon. ³⁴Nimakarub yi weng ne dowad kuu ne weng yimin keru yemanban, kumban Yoon ye weng dakmaan kuu yiib ne yaa anam andibka bobni yaa burudande bindok andid. ³⁵Yoon kuu lem areb, namberene deneen. Ye weng kuu nambiri areb kumbed yiib kuu aron dukmen nambiri kuyaa dowaken keranib kubiwen.

³⁶“Kumban ne dowad daandoon yeman maambad Yoonbed ne dowad daandoon burudande darewoob arimbed kukei. Ne Ambembed deme kawoona awinaan kuu yembed nenkwoona manaan ye korokbendi

yeman kui. ³⁷Ne Ambe yembed ne nenkwoona manaan kuu ye kangkon ne dowad daandoon. Kumban yuib kuu ye weng yuudiib ye murubiyuib kuu ma wedmimokban kerenib, ³⁸ye weng kuu wengambere kande yuib mimyob aom amuknimokban keriwen, amborom kuu Ambembed ne nenkwoona manaan kuyaa kuu yuibbed anam andenindo kii. ³⁹Yuib kuu God Ye Weng Karadmo kuu kimingke andangkembirimaib kumbed wadkeri aron korem yeman kandanuub manok ande kamimaib. Kedi, God Ye Weng Karadmo kee dakmeen kuu ne dowad dakmeen, ⁴⁰kumban yuib kuu mene wadkeri kandi dowad kuu ne yaa wunekariwen.

⁴¹“Ne kuu karubbed kubewe amun andewime ande meenimokban, ⁴²kumban yuib meeni kuu nekaad. Ne nekaad kuu God ye mimyob dowakeniib yuib niindem aom ma angkokban keriwen. ⁴³Ne kuu Ambe yaromkonombed manaan, kumban yuib kuu ne yaa anam ande awinindo. Kwane, yuib kuu karub mamaambed yeka yaromkonombed mananeen kuu ye yaa wengambere amun ande awinenaniib kii. ⁴⁴Yuib kuu karub yuib amborongaad yaambd neman karub amun ande kubenoon kubenoon kamimaib. Kumban yuib kuu yembedmo ye God ye dowaken yaambd doburubko nub yaa karub amun ande kubendok andimokban. Kwaniyuiib kowe, komarewa kere ne yaa anam anduwaniib?

⁴⁵“Kwani kowe, nembed Ambe ye arinambo ari yuib wengyundandaniin ande meenaib. Yuibka mene anam andiwen kuu Moses kuu nub awandi ye karub kuyaa kowiwen kowe, Mosesbed yuib yaa kuu wengyundandaneen kii. ⁴⁶Yuib kuu Moses yaa anam anduniwen karen, ne yaa kangkon anam andiwen karen, amborom kuu Moses ye kuu ne dowad wongkoon kowe. ⁴⁷Kumban yuib kuu yembed wongkoon ande anam andunindo kowe, komarewa angkon ne weng kee dakmiin keyaa kee wengambere anam andaniib? Dowan.” andoon.

Yesumbed 5,000iib Animan Bangkandoon

(Mt 14:13-21, Mk 6:30-44, Lk 9:10-17)

6 ¹Kee kwanoon kuye yoman, Yesu kuu ok bowan Galeli yara yanoon. (Kuu ok bowan Taiberias andimaib.) ²Kwane, kadaareb yemoon Yesu ye yoman winiwen, amborom kuu wedmeniwa yeka mamaa ye dud kamimbed bob anikad korere ongmenaboona amun keriwen kowe. ³Kwane, Yesu kuu wene aangko kawene aangko kebed yaa ye kedmengkandeendan yoom dibiriwen. ⁴Yuudan yi Burudandoon ye orok kuye aron kuu dia dore wenuun.

⁵Kwane, Yesu kankoone wedmoon kuu kadaareb yemoon kuu yeyuib yaa menebiib kowe, Filip yaa kaamonenoon, “Animan kuu nimakarub keyi dowad kuu kee kunayambd berengkanoob?” andoon. ⁶Yesu kuu yemeren ye meeni aom komo kerandameen kuu yekaadkeroon, kumban Filip ye komboon kaamoneni dowadmo kwanandoon.

⁷Kwane Filipbed inandunoon, “Wood kaning kaningiib ye deme kakman kandaneeb kumbed karub mimim yi korem yi animan berengkaneeb kuu yi korem kuu embengmo ben ananiib.” andoon.

⁸Kumban ye kedmengkandeenman maa Saimon Pita ye aagorok Endrumbed kankoone dakmoon, ⁹“Kei dana kee baali ye om angkoyiib okyiri oon embeng ayoowiib benmonoon kumban, nimakarub korem kee nekwanuub kuu yimin keraanban kii.” andoon.

¹⁰Kwane Yesumbed yedmoon, “Nimakarub kuu awinandibko dibirime.” andoon. Kereekbonmo kowe nimakarub korem kuu kwari dibiriwen. Karubmo kimingki kuu 5,000iib areb. ¹¹Kwane, Yesumbed om kandene God yaa eso andekore nimakarub diberiiib yaa yi dowaken ane iib keraniib yaambad bangkandenmo yaroon. Kwane areb kuu okyiri oon kwangkong kwamune keroon.

¹²Kwane, yi korem kuu anenib mikmone yimin keriwon kowe, Yesumbed ye kedmengkandeendan yaa yedmoon, “Animan korondiwen ye dungkun dungkun kuu anwaubban kowe, ben wenorime.” andoon. ¹³Kwane, om angkoyiib ane korondiwen ye dungkun dungkun biwen kuu ben kabed darewoob wad ayoowiib aom kambiriwe ambonmo wirewonoon.

¹⁴Kwane, nimakarub kuu kami yeka maaaa dud kuu Yesumbed ongmoona wedmekorib yedmiwen, “Profesiman darewoob kuu okad yiri mananeen andimaiib kuu anam kuu ye keiyo.” andiwen. ¹⁵Kwane, nimakarub yi dowaken kuu Yesu kuu nende king kowem ande meeniwen kuu ye yekadkeron kowe, Yesu kuu yekirimo koronde aangko angka wonoon.

Yesu Ok Ari Dodkanmo Wonoon

(Mt 14:22-33, Mk 6:45-56)

¹⁶Mirikne wonoone ye kedmengkandeendan kuu bowan yiri winiwen. ¹⁷Kwane, yi kuu wene ud motod aom aomnekorowa, bowan kuu andowe yane ika Kapeenaum yaa yane weniib kumban, Yesu kuu yiyiib yaa mene durunde daboknindo kwane miriknoon. ¹⁸Kwane, nuub darewoob wuruwoone ok ari kuu oknondok kameen. ¹⁹Kwane, ye kedmengkandeendan kuu ud domenmo weniib ye ambab kuu kilomita benmeyiiib areb kere wedmibka, Yesu kuu ok ari dodkanmo meneen kowe, uni miin darewoob keriwon. ²⁰Kumban Yesumbed yi yaa yedmoon, “Unaib, nembed kei.” andoon. ²¹Kwane, dowakeniib kerenib Yesu nendenib motod aom kamoniib kumbed erebnarimban kwane motod kuu yimbed domenmo weniib kuye okbon yaa yaro wirineen.

²²Kwane kuye awarimbed, kadaareb ok yara kuyaa doriibdan kuu meene kaadkeriwon kuu motod mimo dobureen kumbed ye kedmengkandeendan yimbirimo Yesuyiibban motod aom kuu awune

winiwen. ²³Kwane, Taiberiasdan kuu yi motod yenambed yaro Yariman Yesumbed animan be God yaa eso ande bangkandoona aniwen ye yumbon yaa wiribiwen. ²⁴Kwane, yikaadkeriwen kuu Yesu yoom ye kedmengkandeendan yoom kuu kuyaamban keroona yi kuu motod aom aomne Yesu ande Kapeenaum yaa yane onmenmo winiwen.

Yesu Kuu Wadkeri Ye Om

²⁵Kwane ok bowan yarambed wedmenekoriwa kaamoneniwen, “Kedmengkandi korok, eb kuu keyaa kee aron komo arimbed menewen?” andiwen.

²⁶Kwane, Yesumbed yi yaa inandunde yedmoon, “Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, yiib kuu nembed yeka mamaa ye dud kami ongmenabaan wedmiwen kwande ne ande onmenmo yarokban. Yiib kuu animan anene yimin keroona korondiwen kwandiwed kei. ²⁷Kwani kowe, arewa kere deendaneen ye animan ye dowadbed deme awinaib. Kumban arewa kere deendaanban ye animan ye dowadbed deme awinime. Kuku wadkeri aron korem ye animan Karub Ye Mingkimbed kondaneen kui. Kedi, Ambe Godbed ye yaa kuu dowakeniib kowene kine kowoonman kui.” andoon.

²⁸Kwane, yimbed kaamoneniwen, “Komo komo deme God ye dowaken yaambad ambangkauub?” andiwen.

²⁹Kwane Yesumbed inandundoon, “God ye dowaken ambangka yiib yaa kuu, yembed yedme kowoona monoonman yaa anam andime anded.” andoon.

³⁰Kwane yimbed inandiwen, “Komo kami yeka mamaa ye dud kuu ongmaneebkob wedmekorub, nub kuu eb yaa anam andanuub? Kwani kowe komo kamaneeb? ³¹Nub awoya aman yiri kuu amiibban ye amboon angkambad om mena kuu aniwen. God Ye Weng Karadmombad kwane ‘Ewen arimbed yi yaa Mosesbed om animan bangkandoona aniwen.’ ande wongkoon.” andiwen.

³²Kwanandiwe, Yesumbed yedmendoon, “Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, Ewen arimbed om animan kuu yiib yaa bangkandoon kuu Mosesbedban. Kuku ne Ambe Godbed Ewen arimbed om animan anam yiib yaa bangkandimaan, ³³amborom kuu God ye om animan anam kuu Ewen arimbed kamenene okaddan yaa wadkeri kondi ye karub kui.” andoon.

³⁴Kwanandoone yimbed yedmeniwen, “Yariman, kwani kowe om animan kee kwane nub yaa bangkandembere.” andiwen.

³⁵Kwane Yesumbed yi yaa yedmoon, “Ne kuu wadkeri ye om animan. Kane kanembed ne yaa mananeen kuu ma mungi bobnaanban. Kane kanembed ne yaa anam andaneen kuu ma ok moom bobnaanban.

³⁶Kuned yiib yaa anukbed yedmendaan kuu kamune ika yedmendaniin

kei, yiiib kuu ne kee wedmewiib kumban anam andewaibban.

³⁷Nimakarub korem kane kane kuu ne Ambembed bangkawoon kuu ne yaa mananiib. Kowe kanembed ne yaa monoon kuu dankarenainban.

³⁸“Ne kee Ewen arimbed kee kamanaan kuu neka ne dowaken ambangki dowad minindo. Ne nenkwoona manaan ye God ye dowaken yaambd ambangkok manaan. ³⁹Yembed ne nenkwoona manaan ye God ye dowaken kuu kei, yembed ne yaa ben kawoondan kuu mimo ma bikne nombaraanban, kwane wene aron yeenbon keraneene yi korem ben yeedere wadkeri kondaniin. ⁴⁰Amborom kuu ne Ambe ye dowaken kuu nimakarub korem kanembed ne yaa wedmewe anam andaniib kuu wadkeri aron korem yeman kandaniib kowe. Kwane aron yeenbon yaambd yi kuu benkoobaniin.” andoon.

⁴¹Ne kuu Ewen arimbed kamoon ye om animan kui ande Yesumbed yedmoon kuye dowadbed Yuudan kuu ye yaa andowe kankowe daani yeman keriwen. ⁴²Kwane yimbed yedmiwen, “Akee Yosef ye mingki Yesu kuiyoo? Ma, ye awodkia awaana kuu nub nubkaad kuda. Komarewakob ne kuu Ewen arimbed kamanaan ande yedmoon ee?” andiwen.

⁴³Kwane Yesumbed inandoon, “Yiibkanmo kuyaom kankowe daani yeman keraib. ⁴⁴Karub kanembed ye dowakenmo ne yaa mini kuu yiminban, Ambembed ye inamen konaneene ne yaa mananeen kumbedmo. Kwane aron yeenbon arimbed ye kuu nen yeedere wadkeri konaniin. ⁴⁵Profesidanbed wongkiwen kuu, ‘Yi korem kuu Godbed kedmengkandaneen.’ ande wongkiwen kui. Karub kanembed Ambe ye weng wengamberene ye kedmengki awine kandaneen kuu ne yaa mananeen. ⁴⁶Karub mimo kanembed Ambe kuu ma wedmenindo, kumban karub mimo Ambe God yaambd monoonman yembedmo Ambe kuu wedmenoon.

⁴⁷“Kowe nembed yiiib yaa ke anammo yedmendaan kei, karub kanembed anam andoon kuu aron korem ye wadkeri kandoon kii. ⁴⁸Ne kuu wadkeri ye om animan kii. ⁴⁹Yiib awoya aman yiri kuu amiibban ye amboon angka om mena aniwen kumban yi kuu dukniwen. ⁵⁰Kumban kekei Ewen arimbed kamoon ye om animan kuu karub kanembed kee ananeen kuu bobnaanban. ⁵¹Ne kuu wad doreen ye om animan Ewen arimbed kamoon kui. Kane kuu keye om ananeen kuu aron korem dobaraneeen. Om kee ne id kui. Kuku okaddan korem yaa wadkeri dowad kondaniin.” andoon.

⁵²Kwane, Yuudan yikanmo kuyaom wengberenabiwen, “Karub kee komarewa kere ye komkad kuu kondaneenkob nub kuu ananuub?” ande kamiwen.

⁵³Kwane, Yesumbed yi yaa yedmendoon, “Nembed yiiib yaa ke anammo yedmendaan kei, yiiib kuu Karub Ye Mingki ye idiib umkaniib anaibban keraniib kuu wadkeraibban. ⁵⁴Kowe, karub kanembed ne idiib

umkaniib ananeen kuu aron korem ye wadkeri kandaneen, kwane aron yeenbon arimbed ye kuu nen yeedere wadkeri konaniin. ⁵⁵Amborom kuu ne id kuu animan anam, ne umkan kuu ok anam kui. ⁵⁶Karub kanembed ne idiib umkaniib ananeen kuu ye kuu ne aom doreena ne kuu ye aom doriin kii. ⁵⁷Kwane, ne Ambe wad doreenmanbed ne nenkonoon manaan kowe, ne kuu wad doriin. Kwani kowe, kanembed ne idiib umkaniib yaambd ane dobaraneen kuu wad doraneen. ⁵⁸Keye om kee Ewen arimbed kamoonon kui. Yiib awoya aman yiri kuu om mena aniwen kumban dukniwen. Kumban kanembed om keyaambd ananeen kuu bobnaanban, aron korem korem wad dobaraneen.” andoon. ⁵⁹Yesumbed kee kwane kedmengkande dakmoon kuu kurikuri ambib embeng Kapeenaum aombd dakmoon.

Yemoon Kuu Yesu Domonene Wenebiwen

⁶⁰Kwane dakmoone wengambiriwen kuu ye kedmengkandeendan yemoonbed yedmiwen, “Keye kedmengki kuu yobdoodii. Kanembed kuyaa kuu awine kandaneen?” andiwen.

⁶¹Kwane, Yesu kuu yi mungkubmangkab kuu yekaadkeroon kowe kaamoonon, “Weng kee yiib yaa kaarundoonoo? ⁶²Ma, yiib kuu Karub Ye Mingki kuu kamoonon yaa ika kuyaa kawananeene wedmaniib kuu komarewa meenaniib? ⁶³Wadkeri kuu God ye Kingkinbed kondimaan, karub yi aromkono kuu ma ambangkindeban. Yiib yaa ne idiib umkaniib anime ande dakmaan kuye weng kuu kingkin kerekmen yeman, angkon wadkeri kandi yeman kui. ⁶⁴Kumban yiib yena kuu anam andindo.” andoon. Kwanandoon amborom kuu andowiwen yirimbed Yesu kuu kane kanembed anam andaibbaniwa kanembed ambodanganeeniwa kuu yekaadkeroon kowe. ⁶⁵Kwane ika yedmoon, “Kuye dowad kuu yiib yaa kwamune daandaan kei, ne yaa mini kuu karub ye dowakenmo kuu yiminban, Ambembed yimin dowakeniib konaneen kumbd yimin.” andoon.

⁶⁶Kwane, keye aron yaambd ye kedmengkandeendan yemoon kuu ye yoman wini kuu koronde amonombe wenebiwen.

⁶⁷Kwane, Yesumbed ye kedmengkandeendan wad ayoob yaa kaamonendoon, “Yiib kwangkong koronde wanaibbankowoo?” andoon.

⁶⁸Kwane, Pitambd inandoon, “Yariman, eb kuu wadkeri aron korem kondi ye wengiib kowe, nub kuu koronde kane yaa wananuub? ⁶⁹Eb kuu God ye Karadmoman ande kaadkere anam anduwen.” andoon.

⁷⁰Kwane, Yesumbed inandoon, “Yiib wad ayoowiib kuu nembd kingkaan kumban, yiib korem mimo kuyaa kuu awad arewa kii!” andoon. ⁷¹Ye kuu Saimon Iskeriot ye dana mingki Yudas ande dakmeen. Yudas kuu kedmengkandeendan wad ayoowiib kuyaa mim mamaa yembd amaan Yesu ambodanganeenman kui.

Kombon Aom Dobiri Ye Orokbon Yaa Wonoon

7 ¹Keye yoman, Yudea aom yarebi kuu korondo, amborom kuu Yuudan yi korok korokbed ye kuu aye kowem ande kamiib kowe, kuye dowadbed Yesu kuu Galeli angka yareboon. ²Kwane, Yuudan Kombon Aom Dobiri ye orokbon kuye aron kuu dia kerewenuun kowe, ³Yesu ye damanambed ye yaa yedmeniwen, “Eb kuu kemaom kee koronde Yudea aom wenebko eb yoman weniibdan kuu dud kami yeka mamaa ebed ongmenabaneeb kuu wedmenabime. ⁴Kane kuu kidangka dobiri ye karub kerande dowaken kerimaan kuu yemyeb biknende ambangkimokban. Dud kami yeka mamaa kwane ambangkaab keroka okaddan korem yaa kuu ebka korokbende.” andiwen. ⁵Kwanandiwen amborom kuu Yesu ye damana kumbed ye yaa anam andunindo kowe.

⁶Kwanikob Yesu kuu yi yaa yedmendoon, “Ne aron minindo, mogeed, kumban yiib yaa kuu aron korem kuu yiminmo. ⁷Okad kiridan kuu yiib yaa arud wandembirindeban kumban, ne yaa kuu arud wandembirimaiib, amborom kuu yi arewa kami kara yaa korokbende dakmiin kowe. ⁸Yiib kuu orokbon kuyaa winime. Ne aron kuu minindo kowe, ne kuu orokbon kuyaa kuu wanainban.” andoon. ⁹Kee kwane yedmekore koronde Galeli angka kwane doboroon.

¹⁰Kwane, Yesu ye damanambed orokbon yaa winiwen ye yoman kuu, Yesu kuu yemyebbed orokbon yaa wonoon. ¹¹Yuudan yi korok korokbed orokbon kuyaa kuu Yesu andenib onme kereknonib, “Karub ye kuu kunaya kee?” ande kaamobiwen.

¹²Kwane, kadaareb yemoon ku mene nedbiwen kwaom kumbed yika man yi angkodmia yaa koraawengbed yedmenoon yedmenoon kamenabiib. Nimakarub yenambed kuu “Ye kuu karub amunaa.” andaiwa, kwane nimakarub yenambed kuu “Ye kuu nimakarub birande abdon benweneanaa.” andaiwa kamiwen. ¹³Kumban karub mim kanembed yaro dore nimakarub yemoon ku nedbiwen kuyaom kuu ma mongkod daande ye dowad ma dakmindo, amborom kuu yi kuu yi korok korok yaa unendiwen kowe.

Orokbon Yaa Kedmengkandoon

¹⁴Orokbon yaron wedya doriwen kumbed Yesumbed mene kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom aomdere andowe kedmengkandoon. ¹⁵Kedmengkandeena, Yuudan yi korok korok kuu binangkanabenib dakmiwen, “Karub kuu siku ma winindo kumbed ye kaadkeri kuu komarewa kaadkeron kii?” andiwen.

¹⁶Kwanandiiwe, Yesumbed man inandundoon, “Nembed kee kedmengkandiin kuu ne yaambdaban. Ne nenkwoona manaanman kuyaambd menebeen. ¹⁷Karub kane kuu dowaken kerene Godbed ye

dowaken keroon yaa ambangkaneen kuu, nembed kee kedmengkandiin kuu God yaambéd monoon dee, neka ne meeni dakmiin dee kuu yekareb andangke yekaadkeraneen. ¹⁸Karub kanembed yeka ye aromkonombéd dakmaneen kuu yeka ye aningko kankooni yeman. Kumban karub kanembed ye nenkwoona monoonman kuye aningko kankooni dowad ambangkaneen kuu anam anam ye karub, kowe ye yaa kuu dudanabiyiibban. ¹⁹Mosesbed yiib yaa amob kondoonoo? Eeyoo? Kumban yiib mim kuyaa kane kane kuu amob kuu awine kandindo. Komande ne kuu ayubko bobnok andiwed?” andoon.

²⁰Kwanandoone, kadaarebbéd inanduniwen, “Eb kuu kanembed andameen kii? Awad arewa kuu eb niindem aom doreeni!” andiwen.

²¹Kwane Yesumbed man inandoon, “Ne kuu dud kami yeka mamaa mimo ongmaana yiib korem kuu binangkiwen. ²²Mosesbed kuu yiib karub dana yi kad wanabime andi ye weng kondoon. (Kumban anam kuu Mosesbedban, yiib awoya unyeman yirimbed andowiwen kii.) Kwani kowe, yiib kuu yiib karub dana yi kad kuu Sabat aron arimbed wanabimaib kii. ²³Moses ye amob domokbaub andi ye dowad kuu karub dana kad kuu Sabat aron arimbed wanabimaib. Kwani kowe, komande yiib kuu nembed Sabat arimbed karub ongmaana korem amun keroon kuye dowadbed ne yaa norin wanduwiwen? ²⁴Kwani kowe, bunangkamo wedmenib wengyundaib. Kwane yorokmo wengyundi ye kerekmen yaambéd wengyundime.” andoon.

Yesu Kuu Godbed Kinoona Monoonman Dee Ande Kamiwen

²⁵Kwane, Yerusalem dan yenambéd kekane yedmiwen, “Karub kuu korok korokbed ayem ande kamiib kuu keiyoo? ²⁶Kedi, ye kuu kadaareb yi arinambo ari dakmeen kumban, korok korokbed kuu ye yaa weng ma inande yedmenindo. Kowe, Yesu kuu Godbed Kinoona Monoonman Keresu kui ande meedmuub ye karub kuu yikaadkeriwen dee? ²⁷Godbed Kinoona Monoonman Keresu kuu mananeen kuu, ye kambong kuu kane kuu karub korem kuu koron keraniib kumban, karub keye kambong kuu nubkaadkeruwen.” andiwen.

²⁸Kwane, Yesu kuu kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom kedmengkandeen yaambéd inande baande yedmoon, “Ne kuu yiibkaadkeriwenoo? Ne kambong kangkon yiibkaadkeriwenoo? Ne kiri manaan kuu ne kabamoon minindo, kuned ne nenkwoona manaanman kuu anam. Ye kuu yiibkaadban, ²⁹kumban ye kuu nekaad, amborom kuu ne kuu ye yaambéd manaan, yembed nenkwoona manaan kii.” andoon.

³⁰Kwane, yi kuu Yesu awinenande kamiib kumban, yiminban keruwen, amborom kuu ye awineni ye aron kerindo kowe. ³¹Kuned nimakarub yemoo kuu ye yaa anam andiwen. Kwane yimbed yedmiwen, “Godbed kinaneena mananeenman Keresu kuu ye kuu Yesu kee burudande yeka

mamaa ye dud kami yemoon yemoon kamaneen dee? Kowe Yesu kuu Keresu dee?” andiwen.

³²Kadaareb kuu Yesu ye dowad kwamune koraaweng dakmenabiiwa Farisidan wengamberekoriwa, kurikuri boyambib darewoob ye ooni ye ana nangmidan ben nongkobiwe mene Yesu awinenok miniwen.

³³Kwane, Yesumbed yedmoon, “Ne kuu yuib yoom aron doboobban dobaraniin. Kwanekori, ne nenkwoona manaanman kuyaa yeyuib yaa wananiin. ³⁴Yuib kuu ne ande kereknaniib kumban, yuib kuu ne wedmewaibban. Angkon nembed wananiin kuyaa kuu yuib kuu winindeban keraniib.” andoon.

³⁵Kwane Yuudan yi korok korok kuu yikanmo dakmenabe yedmiwen, “Nubbed wenenub ye wedmenaubban yaa kuu kunaya wanandamoned kii? Nub karub buyokbayok kere Gurik yi kambong kambong yaa dohiriweniib yaa wene Gurikdan yaa kedmengkandanded dee? ³⁶Yembed kwane yedmoon kuu nub kuu ye ande kereknanuub kuu wedmenaubban, kwane ye wananeen kuyaa kuu winindeban keranuub kwanandoon kuye id kuu komo?” andiwen.

³⁷Kwane, orokbon ye aronki yeenbon kuu darewoob arimbed kowe, kuyaron kuu Yesu yaro dorene naawon baande yedmoon, “Kane kanembed ok moom bobniwen kuu ne yaa mene ok anime. ³⁸Kwane, kane kanembed ne yaa anam andaniib kuu God Ye Weng Karadmo aom wongkiwen areb kuu yi mimyob aombed wadkeri ok kuu iringkobanuun.” andoon. ³⁹Kee kwane yedmoon kuu Kingkin Karadmo anded. Kane kanembed ye yaa anam andiwen kuu kandaniib. Kuye aron yaa kuu Kingkin Karadmo kuu kondindo, amborom kuu Yesu kuu bobne yeedere nambiri ye yumbon yaa winindo kowe.

⁴⁰Kwane, yembed dakmeen kuu wengamberekorib, karub yenambed yedmiwen, “Kwana kowe, anam kuu profesiman darewoob kiyoo!” andiwen. ⁴¹Kwane karub yenambed yedmiwen, “Godbed Kinoona Monoonman Keresu kuu ye kei.” andiwen. Kwane karub yenambed yedmiwen, “Godbed kinaneena mananeenman Keresu kuu Galeli angkambed mananeenoo? Dowan! ⁴²God Ye Weng Karadmombed kwane ande wongkoon kuu Godbed kinaneena mananeenman Keresu kuu Dewid ye awo awoya aman ari kui. Kwane, Dewidbed doboroon ye kambong Betlehem yaambed woonanuun kui. Kowe, ye kuyoo? Dowan kii!” andiwen. ⁴³Kowe, nimakarub korem kuu mene nedbiwen kuyaom kuu Yesu ye dowadbed wengbere andokbiwen. ⁴⁴Karub yena kuu Yesu awinenandamiib kumban, ye yaa karub mim ma awinenindo.

Yuudan Yi Korok Korok Yi Anam Andinban

⁴⁵Kwane, kurikuri boyambib darewoob ooni ye ana nangmidan kuu God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korokiib Farisidaniib

yaa ika winiwe korok korokbed kaamonendiwen, “Komoyiibkob Yesu kuu nen monokban keriiib kee?” andiwen.

⁴⁶Kwane, ana nangmidanbed inandundiwen, “Karub ma kanembed yembed dakmeen kamune ye kiwaan kuu dakmimokban.” andiwe,
⁴⁷Farisidanbed yedmiwen, “Kwani kowe, yembed yiib kangkon birande ben ereknewandundoon manoka? ⁴⁸Yiib kuu ma yiibkaadkeriwa korok korok o Farisiman mimo awene ma Yesu yaa anam andoonoo? Dowan!
⁴⁹Kadaareb kee Moses ye amob kuu ma yikaadkerindo keriiwe, God ye butun kuu yi ari kowoon kii.” andiwen.

⁵⁰Kwane, Farisiman maa Nikodemus kuu aron maa anuk Yesuyiib yaa wonoon kumbed, ye amborongaad yaa yedmoon, ⁵¹“Kwani kowe, nub amobbed yedmoon kuu karub komo kamoon ye weng kuu yeka dakmaneene kaadkerekoruwed dabab koni kuu yimin.” andoon.

⁵²Kwane yimbed inandiwen, “Kwani kowe, eb kwangkong Galelimanoo? God Ye Weng aom kuu ongme andangke kaadkere ebka wedme. Profesiman kuu Galeli angkambed ma mananeen andindo.” andiwen.^b

⁵³Kwane karub korem kuu yi ambiwom wenebiwen.

Nenem Kameen Ye Wonong

8 ¹Kumban Yesu kuu aangko Olif angka wonoon. ²Kwane amkimo kaimbed Yesu kuu ika kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom monoone, nimakarub korembed ye kuu kanawanewandiwe, dibere andowe yi yaa kedmengkandoon.

³Kwane, Farisidan yoom Yuudan yi amob kedmengkandidan yoombed wonong nenembon yirimbed awinende nenminiwen. Kwane, nenmene nimakarub kuu nedbiwen kuyi arinambo ari domondiiwa doburuuna,
⁴kwane Yesu yaa yedmeniwen, “Kedmengkandi korok ee, wonong kee nenembon yirimbed awinenduwen. ⁵Kowe Moses ye amobbed kwanime andoon kuu wonong kee botbed barambere weene kowi yeman. Kowe yu dowad kuu eb komo andundaneeb?” andiwen. ⁶Yi kaamoni kumbed ye kuu kebenenub, kwane kuyaambed nenwene kangdod kerunem ande meeniwen.

Kumban Yesu kuu ambokibine, dingkiobbed okad yiri wongkanaana, ⁷ye yaa kwane kaamobenibmo kamiiwa, yaro korok kankoone yi yaa yedmendoon, “Yiib mim kane ye kuu ambarakmiyiibban kuu yedin bot kande yu yaa korare wok.” andekore, ⁸ye kuu ika okad yiri ambokibine wongkaan.

⁹Kwane, yi kuu ye weng wengambiriweniib kuu karub aamkonodandin wenebiwe, kwane kobkandidan yi korem kuu mimo mimo wenebe dowan kere, kuri kuu Yesu yoom wonong kuyoommo domondiwen.

^b 7:52Buk Yoon yemoon kurin kurin wongkiwen kuu 7:53bed wene 8:11 kuyiibban.

¹⁰Kowe Yesu kuu yaro dore wonong kuyaa kaamondo, “Karub korem kuu kuna? Ub yaa dabab ma kabdindoyoo?” andoona, ¹¹yumbed inanduneen, “Yariman, dowan.” andeen.

Anduune, Yesumbed yedmendoon, “Kwani kowe, nangkon ub yaa dabab kabdainban. Kumban wene, ub ambarakmi dobiri kara kuu deerewande.” andoon.

Yesu Kuu Okaddan Korem Yi Nambiri

¹²Kwane, Yesumbed nedbiwendan yaa ika dakmoon, “Ne kuu okaddan ye nambiri kii. Kowe kanembed ne yoman mananeen kuu kumun aom wanaanban kuned wadkeri ye nambiri kandaneen.” andoon.

¹³Kwane Farisidanbed Yesu yaa yedmiwen, “Ebbed ebka ebmeren dakmeeb kowe, kangdod aom anam kerindeban.” andiwen.

¹⁴Kwane, Yesumbed neman inandundoon, “Neka nemeren dakmaniin kwangkon kangdod aom anam keraneen, amborom kuu ne kuu kunayambed manaaniwa angkon kunaya wananiiniwa kuu nekaad kowe. Yiib kuned kuu ne kunayambed manaaniwa kunaya wananiiniwa kuye inamen kuned kuu yiibkaadban. ¹⁵Yiib kuu karub yi inamen yaambemo wengyundimaib. Kumban ne kuu karub kane yaa ma wengyundokban. ¹⁶Kumban nembed wengyundaniin kuu weng yorokmo ongmaniin, amborom kuu ne kuu ne kirimomban, ne kuu ne nenkwoona manaanman Nambe yaa doriin kowe. ¹⁷Yiibka yiib amob aombod yedmoon kuu karub ayobbed dakmi kuu kangdod aom anam keraneen andoon. ¹⁸Ne kuu neka nemeren dakmiina, Ambembed ne nenkwoona manaanman kwangkon ye kuu ne kerekmen dowad kuu dakmeen.” andoon.

¹⁹Kwanandoone, yimbed kaamoneniwen, “Eb ambe kuu kuna?” andiwen.

Kwane, Yesumbed inande yedmoon, “Yiib kuu ne yoom ne Ambe yoom kuu yiib koron. Kwane kuu ne kuu yiibkaadkeraniib kuu Ambe kwangkon yiibkaadkeraniib.” andoon. ²⁰Kee kwane kedmengande dakmoon kuu kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom God yaa kubi ye od benmene bangkanimaib ye yumbon yaambod dobere dakmoon. Kumban karub mim kanembed ye awinenindo, amborom kuu ye awineni yaron kuu minindo kowe.

²¹Kwane, Yesumbed yi yaa angkon yedmoon, “Wananiin kowe yiib kuu ne ande kereknaniib kumban, yiib kuu ambarakmimaib kumbed duknaniib. Kwane, nembed wananiin yaa kuu yiib manaibban.” andoon.

²²Kwanandoon kowe, Yuudan yi korok korokbed yedmiwen, “Yembed yedmoon kuu yembed wananeen kuyaa kuu nub kuu wanaubban kuye meeni id kuu, yeka yemeran aye kowandameenkob dee?” andiwen.

²³Kumban Yesumbed inandundoon, “Yiib kuu kiridan, ne kuu arimbed manaan. Yiib kuu okad kirikeedan. Ma, ne kuu okad kirikee ye karubban.

24 Yiib kuu ambarakmimaib kumbed duknaniib kuu kwanandaan kii. Kedi, ne kuu kane andimain yaa anam andokban keraniib kuu, anamaa, yiib kuu ambarakmimaib kumbed duknaniib.” andoon.

25 Kwane yimbed kaamoniwen, “Eb kuu kane?” andiwen.

Kwane Yesumbed inandundoon, “Ne kane kuu, anukbed kuu dakmenmo meniin kui. 26 Ne kuu yiib yaa wengyundi yemooniib kumban ne nenkwoona manaanman, ye kuu anam kii. Ye yaambes wengambaraan kumbedmo kwane okad kiridan yaa dakmimain.” andoon.

27 Yesu ye Ambe ye dowad andene dakmeen kuu yikaadkerunindo.

28 Kwanikob Yesumbed yedmoon, “Yiibbed Karub Ye Mingki at ming ari kankoonaniib kuyaambes, ne kuu kane andimain kuu yiibkaadkeraniib. Kwananeene angkon ari yiibkaadkeraniib kuu ne ambangki korem kuu ne kabamoonmomban, Ambembed komo kedmengkawoon kumbedmo dakmimain kui. 29 Kwane ne nenkwoona manaanman kuu ne domowindo, neyiib yaa doreen, amborom kuu nembed ambangkimain kuu yembed kubi dowakeniib keroon yaambes awinaan kowe.” andoon.

30 Yesu kuu kwane dakmeene nimakarub yemoon kuu ye yaa anam andiwen.

Abraham Ye Awoya Ari Kuu Kane?

31 Kwane, Yesumbed Yuudan ye yaa anam andiwen yaa yedmoon, “Yiib kane kane ne kedmengkandi wengambere awine kandiib kuu yiib kuu ne kedmengkandiindan anam kii. 32 Kwane, yiib kuu anam anam yaa yiibkaadkeraniwe anam anam yaambes Godbed yiib dudbaraneen kii.” andoon.

33 Kwane yimbed inandiwen, “Nub kuu Abraham ye awoya kei. Kowe, nub kuu karub mamaa ye dabderem yiri dobere ye dememo awinembiri yaa ma yerengkindo. Kowe komande nub yaa kuu Godbed nub dudbaraneen ande yedmewen?” andiwen.

34 Kwane, Yesumbed inandundoon, “Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, karub korem kanembed ambarakmoon kuu ambarakmimbed ye yenboone, ye kuu ambarakmi ye dabderem yiri dobere ambarakmi ye dememo awinembiri ye karub keroon. 35 Kedi, dabderem yiri dobere dememo awinembiri ye karub kuu ye kuu ye yariman ye dana arebban kowe, ye yariman ye nimadana yaa kuu ye yumboniibban, kumban yariman ye dana kuu dowan kerindeban ye yumboniib. 36 Kwani kowe, Dana Mingkimbed yiib dudbaraneen kuu, anamaa, ambarakmi ye yenbi yiib yaa kuu korem dowan keraneen. 37 Yiib kuu Abraham ye awoya ari kuu nekaadkeraan kumban, yiib kuu ne kedmengkandi awine kandindo kowe, yiib kuu ne yaa aye kowi ye inamen kowiwen. 38 Ne Ambembed ye kerebiri arimbed komo

wedmaan kuu yiid yaa ku dakmendiin kui. Kwane, yiid ambembed komo yedmendoon kuu yiid kamune ambangkimaib kui.” andoon.

³⁹Kwane yimbed inandiwen, “Abraham kuu nub ambe kii!” andiwen.

Kwanandiwe Yesumbed yedmendoon, “Yiid kuu Abraham ye awoya ari keriwen karen, yembed ambangkoonkin kwane kamimaib karen.

⁴⁰Ne kuu anam anam kuu God yaambbed wengambaran kuu yiid yaa dakmaan, kumban yiid kuu ne yaa aye kowi ye inamen darewoowiib kowiwen. Abraham kuu kamune ma ambangkindo. ⁴¹Yiid kuu yiid awodkimbed awinoonkinmo kwane kamimaib.” andoon.

Kwane, Yuudan inandiwen, “Nub kuu nenem danambanaa! God yembedmo kuu nub Ambe kii!” andiwen.

Seten Ye Meed Kuu Kane?

⁴²Kwane, Yesumbed yi yaa inandundoon, “God kuu yiid Ambe kuu anam keraneen kuu yiid kuu ne yaa mimyob dowaken keewaniib, amborom kuu ne kuu God yaambbed manaan kowe. Ne kuu ne kabamoon minindo. Ne kuu yembed nenkwoonkob manaan. ⁴³Yiid kuu komoyiibkob, ne dakmi ye id kuu ongme kaadkeruwindo? Yiid kwane keriwen amborom kuu yiid kuu ne weng dakmi kuu wengambere awinindeban keriwen kowe. ⁴⁴Kwani kowe yiid kuu yiid ambe Seten ye meed kii, kwane yiid ambe kuye dowaken yaamo awine kanwenemberem ande kamimaib kii. Ye kuu andowoon yirimbed kumka kuman yenbandi ye karub. Ye kuu anam anam yaa awinindeban, amborom kuu ye niindem aom kuu anamiibban kowe. Kwane dudanabi kuu ye weng anam, amborom kuu ye kuu dudanabi ye karub, kwane ye kuu dudanabi korem kuye awodki kowe. ⁴⁵Kuned nembed anam anam kuu yedmendaan kumbed yiid kuu ne yaa anam andewimokban. ⁴⁶Yiid kuyaa kuu kanembed ne kuu ma ambarakmewen ande korokbendaneen? Dowan! Kwane, nembed anam anam kuu dakmimain kowe, komande ne yaa anam andewimokban? ⁴⁷Kane ye kuu God ye karub keroon kuu God ye weng wengambirimaan. Kwani kowe, yiid kuu wengambere awine kandimokban ye id kuu, yiid kuu God ye karuwa nimayamban kowe.” andoon.

Yesu Yeka Koromone Inandoon

⁴⁸Kwanandoone, Yuudanbed damangkane inandiwen, “Kwani kowe, nubbed ke yedmuub kei, eb kuu Samariaman, eb kuu awad arewayiid ibnebdoon kii! Anamoo?” andiwen.

⁴⁹Kwane Yesumbed inandundoon, “Ne kuu awad arewambbed ma ibnewindo. Ne kuu ne Ambe ye aningko kankoonaan kumban, yiid kuu ne aningko kan kubuniwen. ⁵⁰Ne kuu neka nambiri kandi dowad onmokban. God yembed ne yaa nambiri kawi ye kiwaan onmimaan.

Yembedmo wengyundandimaan. ⁵¹Nembed yiyb yaa ke anammo yedmendaan kei, karub kanembed ne kedmengkandi yaa awine kandaneen kuu bobnaanban.” andoon.

⁵²Kwanandoone, Yuudanbed yedmiwen, “Kedi, kwamune dakmewen kowe anammo nub nubkaadkeruwen kuu eb kuu awad arewayiyb ibnebdoon kii! Nub awo Abraham kuu bobnoon kuda. Kwane profesidan kwangkong kwanuwen kuda. Kumban ebbed kuu karub kanembed ne kedmengkandi yaa awine kandaneen kuu bobnaanban andeewoo?”

⁵³Ebbed nub awo Abraham burudande darewoob kerewenoo? Ye yoom profesidan yoom dukniwen. Kowe, ebbed meeneeb kuu eb kane?” andiwen.

⁵⁴Kwane Yesumbed inandundoon, “Neka nemeren nambiri kowaniin kuu idiibban keraneen. Kumban ne Ambe kui, yiybbed nub God ande yedmiib kumbed naningko kankoonoon. ⁵⁵Ye kuu yiyb koron kumban ye kuu ne nekaad. Kwane God kuu ne nekaadban andaniin kuu yiybbed dudanabimaib kwamune keraniin. Kumban ye kuu ne nekaadkereni, ye wengmo wengambere awine kandimain. ⁵⁶Yiyb awo Abraham kuu ne mini aron wedmoon kuu kubi darewoob keroon. Kee wedmoon kuu ye kuu dowakeniyb keroon.” andoon.

⁵⁷Kwane, Yuudanbed Yesu yaa yedmeniwen, “Eb weeb kuu 50 ari ma daanindo kumbed Abraham kuu wedmendaan andeeb deeka?” andiwen.

⁵⁸Kwanandiiwe Yesumbed inandoon, “Nembed yiyb yaa ke anammo yedmendaan kei, Abraham kuu woonindombed ne kuu dobaraan.” andoon.

⁵⁹Kwanandoon kowe, yi kuu Yesu ayande bot yiri ben barambarandamiwe, Yesu kuu yaro bikne wenene kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aombed domonde wonoon.

Indob Tutnoonman Kuu Ongmoon

9 ¹Kwane, Yesu wenone karub wooneen yaambed indob tutnoon kuu wedmenoon. ²Kwane, Yesu ye kedmengkandeendanbed kaamoniwen, “Kedmengkandi korok, karub kee wooneen yaambed indob tutnoon kuu arian yi ambarakmimbed dee, karub yeka ye ambarakmimbed dee?” andiwen.

³Kwane Yesumbed inandoon, “Indob tutnoon kuu karub kuye ambarakmimbedban, arian yi ambarakmimbedban. Kee kwanoon kuu ye wadkeri yaa God ye aromkono korokbi dowad keroon. ⁴Aronbed namberemoon areb, denekmen aroniib angkuun kumbed ne nenkwoona manaan ye God ye deme kuu ambangkem. Kwane amaan miriknemoon areb denekmen aroniibban keraneen kowe, nimakarub kuu deme kuu awinindeban keraniib. ⁵Ne kuu okad kiri dobaraan ye aron kuyaom kuu ne kuu okaddan yi nambiri kui.” andoon.

⁶Yesumbed kee kwane yedmoon ye yoman kuu okad yiri kamok darene, ongkeb kumbed birin ongme kandene karub kuye indob yaa kowekore ⁷yedmenoon, “Wene, Sailoom ok wumbon yiri ambe are.” andoon. (Sailoom ye weng id kuu “Yedme kowoona wonoon.”) Kwane karub kuu wene amboone indob kuu nandoona kerekanmo ambiwoom wonoon.

⁸Wonoon, yambib dia dobirimaibdan yoom ye dibere eekmimaan wedmenimaibdan yoom kuu wedmenenib dakmiwen, “Karub kuu eekmimaan kukuiyoo?” andiwen. ⁹Kwane yenambed “Ye kuiyaa.” andiwe, yenambed kuu “Ye murubia areb kumban karub mamaa.” andiwe kamiwen.

Karub indob tut amun keroon kumbed yedmoon, “Ne kuu ne kei.” andoon.

¹⁰Kwane yimbed yedmiwen, “Komo keroonkob eb indob kuu nandoon?” andiwen.

¹¹Kwane yembed inandundoon, “Karub kuu Yesu ande yedmimaib kumbed birin ongme ne indob yaa kowekore, ne yaa yedmoon, ‘Wene Sailoom ok wumbon yiri ambe.’ andoon kowe, wene ambaankob ne indob kuu nandoone ne kee kereknain.” andoon.

¹²Kwane yimbed karub kuyaa kaamoniwen, “Karub kuu ye kuu kuna?” andiwe, “Ne kaadban.” ande inandundoon.

Farisidanbed Ongmoon Ye Dowad Yunbiwen

¹³Kwane, indob tut ye karub kuu yimbed Farisidaniib yaa nenwiniwen. ¹⁴Yesumbed birin ongme indob tut karub yaa kowene ongmoone amun keroon kuye aron kuu Sabat aron arimbed. ¹⁵Kwanakob Farisidan kangkon ye yaa ye indob ongmoon ye dowad kaamoneniwe, karub kumbed inandundoon, “Yembed birin kandene ne indob yaa kowoone wene okambaan kumbed ne kuu kereknain.” andoon.

¹⁶Kwanandoone, Farisidan yenambed yedmiwen, “Karub kuu Sabat aron ye amowamob kuu awinindo kowe, ye kuu God yaambed minindo.” andiwe, yenambed yedmiwen, “Amarakmi ye karub kuu komarewa yeka mamaa ye dud kami ongmenabaneen? Dowan!” andiwen. Kwane, yikanmo kumaom kuu andokbiwen. ¹⁷Kwane, karub kuyaa ika kaamoneniwen, “Ye kuu eb indob ongmoon kowe, ye dowad komo andaneeb?” andiwen.

Kwane, karub kumbed man inandundoon, “Ye kuu profesiman.” andoon.

¹⁸Kumban Yuudan yi korok korok kuu karub kuu anuk kuu ye indob kuu tut keroon ande ma anam andunindo. Kowe karub kuye ambe ena weng yuk yedme keendiiwa miniwen. ¹⁹Kwane, korok korokbed kaamondiwen, “Karub kee yuib dana mingki kuiyoo? Yiiibbed kwane

yedmimaib kuu wooneen yaambed indob tut keroon ye karub kukeiyoo? Komo keroonkob ye kuu wedme kereknoon?” andiwen.

²⁰Kwane ambe enambed inandiwen, “Nub nubkaad karub kee nub dana kii. Kowe ye kuu wooneen kuu indob tut kwane wooneen. ²¹Kumban komarewa kere ye indob kuu nandoon kuu nub koron. Kanembed ye indob kuu nandoon kangkon nub koron. Kowe yeka ye yaambed kaamonenime, ye kuu amnoon kowe yeka ye dowad dakmi kuu yimin.” andiwen. ²²Karub kuye ambe ena kuu kwane yedmiwen amborom kuu Yuudan yi korok korok yaa unendiwen kowe. Yuudan yi korok korokbed weng mimo keruwen kuu kane kanembed Godbed Kinoona Monoonman kuu Yesu kui ande yedmaneen kuye karub kuu kurikuri ambiwom wini kuu dankoraraniib. ²³Kwanikob ye ambe ena kuu “Amnoon kowe ye yaa kaamonenime.” ande yedmiwen.

²⁴Kwane, korok korokbed karub indob tut wooneen kuyaa angkon ika baandiwe monoone yedmeniwen, “God ye arinambo arimbed weng anammo dakme. Nubkaad kuu ku dakmeeb ye karub kuu ambarakmi karub kui.” andiwen.

²⁵Kwane, karub kumbed inandundoon, “Ye kuu ambarakmi karub deeyo kuu ne nekaadban kumban, nembed nekaadkeraan kuu ne kuu indob tut kumban kibik kee ne kuu kerekne wedmiin.” andoon.

²⁶Kwane yimbed ye yaa kaamoneniwen, “Ye kuu eb yaa kuu komo kamebdoon? Kwane eb indob kuu komo kere nandoon?” andiwen.

²⁷Kwane yembed inandundoon, “Anuk yaa yedmendaan kumban yiiib kuu wengambirindo. Komo dowad yiiib kuu angkon ika wengamberem andiwed? Kwani kowe, yiiib kwangkong ye kedmengkandeendan kerandiwedoo?” andoon.

²⁸Kwane, yimbed ye yaa arandarune nongdomatom ande yedmiwen, “Eb kuned kuu karub kuye kedmengkandeenman kui. Ma, nub kuu Moses ye kedmengkandi awinidan kuda. ²⁹Nubbed nubkaad kuu Moses yaa kuu Godbed dakmoon kumban, karub keyiib kee ye kuu kunayambed monoon kuu ma nubkaadkerindo.” andiwen.

³⁰Kwane, karub kumbed inandundoon, “Ai, binangkaan amborom kuu ye kuu kunayambed monoon kuu yiiib yiiibkaadban kumban, ne indob tut kuu yembed nandoon. ³¹Nub nubkaad kui, God kuu ambarakmidan yaa kuu wengamberendimokban. Kumban God ye kerekmen ye kiwaan ari doriibdan kwane Godbed dowakeniib keroon yaa awinimaib kuu Godbed wengamberendimaan. ³²Karub woonimaib yaambed indob tut kuu karub mim kanembed ma nandoona kerekne wedmoon ande ma yedmindo.

³³Kwani kowe, karub kee God yaambed minindo karen kuu kekamune kuu ma ongmaanban karen.” andoon.

³⁴Kuye kerekmen kuu yimbed inandiwen, “Eb kuu ambarakmi ye niindem aombed wooneen. Kamune kumbed ebbed nub yaa

kedmengkandandewedoo?” andiwen. Andenib kurikuri ambib embeng aombed dankorariwen.

Kingkin Ye Kerekmen Ye Indob Tut

³⁵Kwane, Yesu wengamboroonka karub kuu dankorariwen kowe, ye kuu wene durunene wedmenekore kaamonenoon, “Eb kuu Karub Ye Mingki yaa kuu anam andewenoo?” andoon.

³⁶Kwane, karub kumbed kaamonenoon, “Ye kuu kane? Yedmewebko ye yaa anam anda.” andoon.

³⁷Kwane, Yesumbed yedmoon, “Karub ye kuyiib kuu kibireb wedmeneeb. Anamaa, yembed eb yaa ke daabdeen kei.” andoon.

³⁸Kwane, karub kumbed Yesu yaa yedmenoon, “Yariman, ne eb yaa anam andaan.” andekore, ye yaa bumangke ye aningko kankoonoon.

³⁹Kwane, Yesumbed yedmoon, “Wengyundi dowadbed ne kuu okad yiri manaan. Kwanako indob tut kuu wedmiwo, yena wedmiib kuu tut kerewonoko.” andoon.

⁴⁰Kwane, Farisidan yena kuu kee kwane Yesu wengambereniwen kowe kaamoneniwen, “Komarewa kii? Nub kwangkön indob tutnuwenkoo?” andiwen.

⁴¹Kwane, Yesumbed yedmoon, “Yiib kuu indob tutniwen karen kuu ambarakmi ye dabab yiib yaa daboknindo karen. Kumban yiib kuu yimin kereknaub andiib kowe, yiib ambarakmi ye dabab kuu angkeen.” andoon.

Sibi Ooni Ye Yariman Ye Ooni Kerekmen

10 ¹“Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, karub kanembed sibi kuu bot kuuk wiriniwen ye ambongkumbed aomdorokban keraneen kerene kiwaan yenambéd aomdaraneen kuu yid bi ye karub kii. ²Karub ambongkumbed aomdirimaan kuu sibi yi ooni ye karub kui. ³Kowe, ye dowadbed ambongko oonimaan ye karub kuu ambongko nandimaan. Kwane, sibi kuu yi ooni ye karub ye weng yuud kumbed wengambaraniib kuu yeyiib yaa winimaib. Kwane, yi aningkumbed baande ben angkanimaan. ⁴Kwane, ye sibi baande ben angkadirimaan kuu yembed yi kuu arine ben winimaan. Ye weng yuud kuu yi yikaad kowe, wengambere ye yoman winimaib. ⁵Kumban yi kuu norod karub ye yoman kuu wanaibban, yi kuu koronde kirokmone wenebaniib, amborom kuu norod karub ye weng yuud kuu wengambere kaadkerunaibban kowe.” andoon. ⁶Yesumbed kuruwak wengbed dakmoon kumban nimakarub yoom korok korok yoom kuu yi yaa komo daandeen kuu kaadkerunindo.

⁷Kwani kowe, Yesumbed ika yedmendoon, “Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, ne kuu sibi yi ambongko. ⁸Korem kane kane yidin miniwen kuu yid benabidan kowe, sibi kuu yi weng wengambere

awine kandindo. ⁹Ne kuu ambongko kowe, kane kanembed ne yaambed awudaraniib kuu, yi kuu bobni yaa burudande bindaneen. Kwane, yi kuu awune angkane yeedaraniwe animbon amun yaa benwananiine animamaniib. ¹⁰Yid karub minimaan kuu yid biyiib yenbandiyiib monmariyiib ye dowadbed minimaan. Kumban ne manaan kuyiib kuu yi kuu wadkeri kumundinmo kandime andi ye dowadbed manaan.

¹¹“Ne kuu sibi ooni yariman amun. Sibi ooni yariman amun kuu sibi yi dowadbed ye wadkeri kondaneen. ¹²Araben mene ooni karub kuu sibi yariman arebban. Ye kuu od dowadmo deme awinimaan kowe, dura anon wedmaana manaana, sibi domonde kombiri winimaan. Kwanaana dura anonbed yenbandaane yena kuu ben buyokbayok kerimaib. ¹³Karub kuu araben dememan kowe, ye kuu sibi yaa meenimokban, kombere winimaan.

¹⁴⁻¹⁵“Ne kuu sibi ooni yariman amun. Ambe kuu ne nekaad angkon ne kuu Ambe ye yekaad kamune areb kuu, ne sibi kuu nekaad, angkon ne kuu yi yikaad. Kowe, ne sibi dowadbed ne wadkeri kondaniin. ¹⁶Ne kuu sibi yena kuuk kemaomban, kwangkkon yi kuu ben kuuk kemaom ben awudaraniin. Kwane, yi korem kuu sibi ooni yariman mimo keraniib, sibi yi kuu dabokne mimo keraniib. Kwane, ne weng yuud yaa kuu yi korem wengambaraniib.

¹⁷“Ne Ambembed ne yaa mimyob dowaken keewoon, amborom kuu neka ne wadkeri yiri kankowaniin, ika kande kankooni dowadbed. ¹⁸Karub maambed ne yaa ne wadkeri kandi kuu yiminban, kumban neka ne inamen ongmekorid yiri kankowaniin. Ne kuu yimin kwani ye aromkonoyiib kui, kandune yiri kowiyiib ye aromkonoyiwa, ika kankooniyiib ye aromkonoyiwa kui. Kwane, wadkeri yiri kan kowekore ika kande kankoone andi ye weng kuu Ambembed ne yaa kawoon.” andoon.

¹⁹Weng kee wengambiriweniib kuu Yuudan kuu ika wengbere andokbiwen. ²⁰Kwane, yi yemoonbed yedmiwen, “Ye kuu awad arewambed ibnenoonna korem warudki keroon kowe, ye weng kuu wengamberenaubban.” andiwen. ²¹Kumban yi yenambed yedmiwen, “Awad arewambed ibnenoonman kuu kamune dakmaanban. Kwane, awad arewambed ibnenoonman kuu indob tut nandaneenoo? Dowan!” andiwen.

Yesu Yoom Ambe God Yoom Kuu Mimo

²²Yuruk yaron kuyaa kuu, Yerusalem aom kuu Kurikuri Boyambib Darewoob God Yaa Kowiwen ye orokbon aron kereen. ²³Kowe, Yesu kuu kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom Solomon ye bot dongka emekdembon yiri yareena, ²⁴Yuudan Yesuyiib yaa mene nedbe kanawanewandenib kaamoneniwen, “Eb kuu kane ande meedmuub wene

aron doboob kereen kii! Eb kuu Godbed Kinoona Menewenman Keresu keroka, ongme idmo yedmende.” andiwen.

²⁵Kwanandiiwe, Yesumbed man inandoon, “Ne kuu kane kuu yiiib yaa yedmendaan. Kumban yiiib kuu ma anam andindo. God yaromkono wedmi yeman nembed ne Ambe yaambad ongmimain kuu ne dowad dakmeen kii. ²⁶Kumban yiiib anam andokban amborom kuu yiiib kuu ne sibimban kowe. ²⁷Ne sibi kuu ne nekaad. Kwane, ne sibi kuu ne weng yuud wengamberenib yi kuu ne yoman minimaib. ²⁸Yi kuu nembed wadkeri aron korem kondaniina, kwane yi kuu ma bobnaibban. Kane karub maambad ne dingki aom kuu burudande ma baanban. ²⁹Ne Ambe yembed yi ne yaa ben bangkawoon kuu, korem yaa kuu yembedmo miin darewoob arimbed. Kanembed yi kuu ma ne Ambe ye dingki aom kuu burudande ma baanban. ³⁰Ne yoom Ambe yoom kuu mimo.” andoon.

³¹Kwane, Yuudanbed ika bot benib Yesu ayande kamiwen. ³²Kwane, Yesumbed yi yaa yedmendoon, “Ne kuu kamenabi amun amun yemoon Ambe yaambad yiiib yaa kedmengkandaan. Mimo kuna ye dowadbed botbed ne kuu nandiwed?” andoon.

³³Kwanandoona, Yuudanbed man inandiwen, “Kamenabi amun amun ye dowadban. Eb kuu karub kabamoon kumbed ne kuu God ande kameeb kumbed God yaningko monmarewen kowe andamuub kii.” andiwen.

³⁴Kwane, Yesumbed yi yaa inandundoon, “Yiibka God Ye Amob Weng kande oonimaib kumaambad Godbed yedmoon kuu ‘Nembed yedmaan, ‘Yiib kuu goddan.’ ’ ande wongkoon kui. ³⁵Yi kuu goddan ande yedmendoon kuu Godbed ye weng ande kowoon. God Ye Weng Karadmo kee domokbindeban kowe, ³⁶‘Ne kuu God ye Dana Mingki.’ ande yedmaan kuu komande yiiib kuu ne yaa ‘God yaningko monmarewen.’ ande yedmiib? Ne kuu Ambembed yeka ye dowad nenkine kowekore okad yiri nenkwoona manaan. ³⁷Kowe, ne Ambe ye dowaken yaambad ambangkaka kumbed ne yaa anam andime. Kwanainban kuu anam andaib. ³⁸Ne yaa kuu anam andewokban keroka, nembed ye dowaken yaambad ongmimain kuye kamenabi amun amun kuu meenme anam andime. Kwananiib kumbed Ambe ne niindem aom doreena, ne kuu Ambe ye niindem aom doriin kuu kaadkerenib kuye inamen kandaniib.” andoon. ³⁹Kwanandoone, ye kuu yimbed ika awinenande kamiwen, kumban ye kuu yi yaambad mondokbe wonoon.

⁴⁰Kwane, Yesu kuu ok Yooden yara ikakman wene Yoonbed aron ibduruk yiri anak nimakarub baptais kamendoon yebon yaa yane wonoon. Kuyaambad doboroon ⁴¹kwane nimakarub yemoon ye yaa menebiwen. Kwane yimbed dakmiwen, “God yaromkono wedmi ye dud mamaa kamune kuu Yoon kuu ma kamune ma ongmenabindo. Kumban karub keye dowad Yoonbed dakmoon ye weng korem kuu anam id keroon.” andiwen. ⁴²Kwane, yumbon kuyaa kuu nimakarub yemoonbed Yesu yaa anam andiwen.

Lasares Bobnoon

11 ¹⁻²Karub maa yaningko Lasares kuu anikad yiminban keroon. Ye oniya kuu Meri yoom Maata yoom. Yi kuu kambong Betanidan. Meri kee Yesu ye yon ari baeb amun ye ok bunenenu yu awung doboobbed anmeen kui. ³Kwane, ye oniyambed Yesu yaa weng kowiwen, “Yariman, ebbed mimyob dowaken keenimaab ye karub kuu anikad yiminban keroon kii.” andiwen.

⁴Yesu kekee kwane wengamberekore yedmoon, “Anikad kee bobni yemanban. Yii, kwanoon kuu God ye nambiri kankooni dowad kumbed God ye Mingki kuu kuyaambed nambiri kandaneen.” andoon. ⁵Maata yoom Meri yoom Lasares yoom kuu Yesumbed yi yaa kuu mimyob dowaken keendembirimaan. ⁶Kuned Yesu kuu Lasares kuu anikad yiminban keroon ye weng wengaboroon kuu, ye kuu doreen kuyaa aron ayoowiib ika daboroon.

⁷Kwane, yembed ye kedmengkandeendan yaa yedmoon, “Kwane, ikakman Yudea aom wenem.” andoon. ⁸Kwanandoone yedmeniwen, “Kedmengkandi korok, amun kumban, aron dukmen mana anuk yirimbed Yuudan yi korok korokbed botbed andamiiwa menewen kii! Kowe komande kuyaom ikakman wanandameeb?” andiwen.

⁹Kwane, Yesumbed inandundoon, “Awingyab kuu awas wad ayoowiib, eeyoo? Karub kanembed awingyabbed winimaan kuu boknande kombirimokban, amborom kuu aron okad ye nambirimbed ye kuu wedme winimaan kowe. ¹⁰Kuned amnoombed wananeen kuu ee nambiriyiibban kowe boknande kombaraneen.” andoon.

¹¹Kee kwane dakmekore angkon ari yedmendoon, “Nub angkodmi Lasares kuu unuk angkoon, kumban ye kuu kaakmenako dembok ande kuyaa wanandamiin.” andoon.

¹²Kwanandoone, ye kedmengkandeendanbed inandiwen, “Yariman, ye angkoon keraneen kuu ye kuu amun keraneen.” andiwen. ¹³Ye kedmengkandeendanbed meeniwen kuu unuk angki ande meeniwen kumban, Yesu kuu Lasares ye bobni ye kerekmen dowad dakmeen.

¹⁴Kwani kowe, dianmo yedmendoon, “Lasares kuu bobnoon kii. ¹⁵Kuyaa winindo kuu ne kubaan, amborom kuu komo wedmaniib kuu yiib anam andi darewoob keru yeman kowe, yeyiib yaa wenem.” andoon.

¹⁶Kwane, Tomas yaningko maa kuu Didimus andimaib kumbed Yesu ye kedmengkandeendan amborongaad yaa yedmendoon, “Nub kangkon nub yoom wenenub ye yoom ibmo duknem.” andoon.

Yesu Kuu Lasares Ye Oniya Yaa Awandok Woonoon

¹⁷Yesu monoontin wedmoonka Lasares kuu aron kaningiib kuu bobkonombon yiri mangkiwen. ¹⁸Yerusalem yaambad Betani yaa kuu

ambabban, yonka wini kuu awa mimo areb. ¹⁹Yuudan yemooon kuu Maata yoom Meri yoom yi daman Lasares bobnoon kuye dowad awandem ande menebiwen. ²⁰Kwane, Maata kuu wengamburuunka Yesu kuu meneen kowe, yu kuu wene wedya ye durunenok wuneen, kumban Meri kuu ambiwoom dobureen.

²¹Kwane, Maata kuu yeyiib yaa wenekoru yedmeen, “Yariman, ewiib doberewen karen, ne daman kuu bobnindo karen. ²²Kumban ne nekaad, kibireb kwangkön komo God yaa kaamonaneeb kuu eb yaa kabdaneen.” andeen.

²³Kwane, Yesumbed yu yaa yedmendoon, “Ub daman kuu bobnoon yiri kuu ika dembaneen.” andoon.

²⁴Kwanandoone, Maatambed inanduneen, “Ne nekaadaa, ye kuu aron yimin wandaneen yaambéd dukniwen yiri ika dembi yaron kuu ye kangkon ika dembaneen.” andeen.

²⁵Kwane, Yesumbed yu yaa yedmendoon, “Ne kuu bobne ika dembi ye ambokab, angkon ne kuu wadkeri ye ambokab. Kane kanembed ne yaa anam andaniib kuu duknaniib kumban dobaraniib. ²⁶Kwane, kane kanembed ne yaa anam ande dobaraniib kuu yi kingkin kuu duknaibban. Keyaa kee ub kuu anam andeewoo?” andoon.

²⁷Kwanandoone, Maatambéd ye yaa inandune yedmeen, “Ee, Yariman, anam andaan kuu eb kuu Godbed Kinoona Menewenman Keresu, God ye Mingki, eb kuu okad kiri menewen kui.” andeen.

²⁸Kwanandekoru, ika wene yu daman Meri nen angkanenu wengande yedmeen, “Kedmengkandi Korok kuu keyaa monoon kii. Ub ande baandoon kii.” andeen. ²⁹Kee kwane wengamberekoru, kirodmo yaro dore Yesuyiib yaa wuneen. ³⁰Yesu kuu kambong aom wene awunindo, ye kuu Maatambéd duruneneen kuyaa kuri kwane doreen. ³¹Kwane, Yuudan yemooon Meri awandi dowad miniwen wedmendiwen kuu yu kuu kirodmo yeedere yaro angkane wuneen kowe, yimbed meeniwen kuu bobkonombon yaa ameng kamok wenuun ande yu yoman yiyiib winiwen.

³²Kwane, Meri wene Yesumbed doreen yaa nande Yesu wedmeneenkin bumangke korok kankibinenu ye yaa yedmeen, “Yariman, ewiib doberewen karen, ne daman kuu bobnindo karen.” andeen. ³³Yesu Meri wedmendoonka yuudi ameng kamuuna kwane Yuudan yu yoom meniib kwangkön yuudi ameng kamiib kowe, ye niindem aom mimyob dabab kandoon. ³⁴Kwane, yi yaa kaamondoön, “Bob kuu kunaya mangkiwen?” andoon.

Kowe, yimbed man inanduniwen, “Yariman, ke mene wedme.” andiwen.

³⁵Kwane, Yesu kuu yuudi inok woon.

³⁶Kwanoone, Yuudanbed yikanmo yedmiwen, “Kedi, Lasares yaa mimyob dowaken darewoob keenoon.” andiwen. ³⁷Kumban yi kuyaom

yenambed yedmiwen, “Yembed indob tut karub nandoona kereknoon. Kowe, ye kuu Lasares bobnindo yaronbed monoon karen ongmenoona wad doreen karen. Anam deeka?” andiwen.

Yesumbed Lasares Bobnoon Yiri Nen Demboon

³⁸Kwane, Yesu ye niindem aom ika mimyob dabab kandekore, bobkonombon yaa wonoon. Ye bobkonombon kuu botdem, kuye ambongkodem kuu botbed kebeniwen. ³⁹Kwane, Yesumbed yedmoon, “Bot kan angka angkanime.” andoon.

Kwanandoone, Maatambed yedmeen, “Yariman, ye kuu aron kaningiibbed mangkuwen kowe, aniib arewa kamaneen.” andeen.

⁴⁰Kwane, Yesumbed yedmoon, “Anam andaneeb kuu God ye aromkono nambiriyiib wedmaneeb andaan, eeyoo?” andoon.

⁴¹Kwane yimbed bot kan angkaniiwe, Yesumbed indob kankoone yedmoon, “Ambe, eb kuu ne wengaweeb kowe eso andaan. ⁴²Ne nekaad, eb kuu wengamberewimaab kumban, nimakarub dooberiib keyi dowadbed kwamune andaan kuu, ne kuu ebbed nenkoweewa manaan kuu yimbed anam andime andid.” andoon.

⁴³Kee kwane yedmekore, naawonmo baande yedmoon, “Lasares, eb yaro angkadere.” andoon. ⁴⁴Kwanandoone, Lasares kuu ye yona dingkia mangkanabi ye ebkadiib murubia dabuni ye ebkadiibbed bedme yenbiwen kumbed yaro mene angkadoroon. Kwane, Yesumbed yedmoon, “Mangkanabi ye ebkad dudmungkanibko wonok.” andoon.

Yuudan Yi Korok Korokbed Yesu Yaa Nuubnaan Kamiwen

⁴⁵Kwane, Yuudan Meriyiib yaa miniwen kumbed Yesumbed komo ambangkoon kuu wedmiwen kowe, yemoon ye yaa anam andiwen.

⁴⁶Kumban yena kuu ika wene Yesumbed komo ambangkoon kuu Farisidan yaa yedmendiwen. ⁴⁷Kwane, Farisidaniib God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korok mene nedbe Sanidirin kangdod keriwen. Kwane nedbekoriwa yedmiwen, “Ye yaa ma kamuwen dee? Dowan! Karub kee yeka mamaa ye dud kami yemoon ongmenaboon kii!

⁴⁸Kee kamune korondanuwa ambangkembaraneen kuu, nimakarub korem kuu ye yaa anam andaniiwa Romdanbed menenib nub kurikuri boyambib darewoowiib nub ambibkindaniib monmaraniib kii.” andiwen.

⁴⁹Kwanandiiwe, yi kuyaom kuu karub maa yaningko Kaiyafas, ye kuu kuye weeb yaa God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob keroon kumbed yedmoon, “Yiib kuu inamen mim maa yiib koron. ⁵⁰Nub ambibkindan korem monmari kuu yiminban kowe, amun kuu karub mimombed nimakarub yi dowad bobnaneen kumbed yimin.” andoon. ⁵¹Weng kee yedmoon kuu ye inamenmo meene yedmindo, ye kuu kuye weeb yaa God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok

darewoob keroon kumbed Yesu kuu Yuudan yi dowad bobnaneen ye profesi weng kee kande yedmoon. ⁵²Kee Yuudanmomban, God ye dana meed ambibkin korem yaa buyokbayok keriwen kuyiib ben wenore ben dabokne mimo keranded. ⁵³Kowe kuye aron yaambled ari kuu Yesu kuu korok korokbed nuubnaan kamiwen.

⁵⁴Kwani kowe, Yesu kuu Yuudan kuyaom kuu dian yarebindo. Ye kuu koronde wene amboon dia kambong yaningko Efraim aombled ye kedmengkandeendan yoom dohiriwen.

⁵⁵Kwane, Yuudan yi Burudandoon ye orokbon yaron dia keruune, God ye indob ari Yuudan yi ambarakmi arodned orok kandi dowad, nimakarub yemooon kuu kambong mimim kuyaombled Yerusalem ari menebiwen. ⁵⁶Kwane, yi kuu Yesu ande kereknenib kurikuri boyambib darewoob ye kuuk aom nedbenib yikanmo neman “Komo meenewen? Yesu kuu orokbon yaa mananeen dee korondoon dee?” ande kaamonenoon kaamonenoon kamiwen. ⁵⁷Kumban God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korok yoom Farisidan yoombled karub yena yaa Yesu kuu wedmenibka mene nub yaa yedmendime ye weng kondiwen, awineni dowad.

Yesu Ari Baeb Amun Ye Ok Buneen

(Mt 26:6-13, Mk 14:3-9)

12 ¹Kwane, Yesu kuu Yuudan yi Burudandoon ye orok yaron kerindo, aron benmeyib dangeen kumbed kambong Betani yaa wonoon. Lasares bobnoon yirimbed nenkoonoon ye ambiwoom wonoon kui. ²Oobnon yaa animan kuu yimbed Yesu yaa kubiwen ye orok nekwiwen. Kwane, animan kuu Maatambled konuune, arakbon yaa Yesu yoom dibiib kuu Lasares kuyaa diboroon. ³Kwane, Meri kuu od darewoob ye baeb amun ye ok aningko naad botoro mimombled kumundinmo kanmene Yesu ye yon ari bunekoru yu awungbed anmeen. Kwane, baeb amun yeman kuu ambiwoom kuu derenkoroon.

⁴Kumban Yesu ye kedmengkandeenman yembed amaan Yesu yaa ambodanganeen ye karub Yudas Iskeriot kumbed yedmoon, ⁵“Komoyiibkob baeb amun kee moone od kande kamboknondan yaa bangkandokbanka? Kuye od kuu weeb mimo ye deme ye kakman areb kii.” andoon. ⁶Kee kwane yedmoon kuu kamboknondan yaa meenende yedmokban. Yened kuu yid ye karub kowe, Yesu awene yi od yowo ooni ye deme nenkowiwen kumbed yeka yemyeb od yid bimaan. Kwamune ye inamen kumbed kwanandoon.

⁷Kwane, Yesumbed yedmoon, “Yu yaa koronde. Kwaneen kuu ne bobnaniine mangkaniib yaron ye dowad kui, kekee yumbed awinuk.

⁸Kamboknondan kuu aron korem yiib yoom doberembaraniib, kumban ne kuu yiib yoom aron korem doberembarainban.” andoon.

⁹Kwane, Yuudan kadaareb yemooon kuu wengambiribka Yesu kuu Betani kuyaa doreen kowe Yesuyiib yaa miniwen. Kuu Yesu ye dowadmomban, Lasares Yesumbed nenkoone wadkeri konoon kuye karub kuyiib wedmenok miniwen. ¹⁰Kwani kowe, God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korok kuu Lasares aye kowi ye inameniib kangkon nekwiwen, ¹¹amborom kuu Lasares yaa kwanoona wedmiwen kumbed Yuudan yemooon kuu korok korok yaa dabokniwen kuu korondenib Yesu yaa anam andenib ye yaa doriwen kowe.

Yesu King Areb Kere Yerusalem Aom Awunoon

(Mt 21:1-9, Mk 11:1-11, Lk 19:28-38)

¹²Kuye awarimbed, kadaareb yemooon Yuudan yi Burudandoon ye orok ani dowad menebiwen kuu wengambiribka, Yesu kuu Yerusalem ye kiwaan ari wedya meneen kowe, ¹³yuum biida orom biida kwamune awene benib Yesu durunenande komkanmo winiwen,

“Karub ke meneen keye aningko kankoonem.

Karub kee Yariman yaambed meneen kuu amun kerunok,
Yuudan yi King kukui!” ande kamiwen.

¹⁴Kwane, Yesu kuu donki ingkod wedmekore kwari diboroon. Kukuu God Ye Weng aombed ande wongkoon kuu,

¹⁵“Yerusalem dan, unaib,

wedmime, yiib king ku meneen kii,

donki ingkod ari dibo meneen kii.” ande wongkoon.

¹⁶Kwanoone, ye kedmengkandeendan kuu ibduruk wedmiwen kuu ye inamen kaadkerunindo. Kumban Yesu nenkoone nambiri konoon kumbed yi meeniwen kuu weng kee wongkoon kuu ye dowadbed wongkoone ye yaa kwamunemo kamiwen kuu kuiyoo andiwen.

¹⁷Kwane, kadaareb Yesuyiib yaa doriiwa yembed Lasares bobkonombon aombed angkeen yaa baande bobnoon yirimbed nen yaro wadkeri konoon wedmiwen ye nimakarub kuu, Yesu ye weng kee dakmenmo yariwen. ¹⁸Kowe, nimakarub yemooon kuu God yaromkono korokbi yeman kee Yesumbed korokboon ye weng kee wengambiriwenkob yi kuu Yerusalem bunangka durunenande winiwen. ¹⁹Kwani kowe, Farisidanbed yika neman yedmoon yedmoon kamiwen, “Wedmiiwo? Nub ye kebenande kamuwen kuu korem kwaninban keroon. Kedi, kakumundin kuu ye yoman winiwen kii!” andiwen.

Yesu Kuu Bobnaniin Ye Weng Daandoon

²⁰Yerusalem ari orokbon menebe God yaningko kankoonok miniwen kuu karub yena kuyaom kuu Gurikdaniib. ²¹Kwane, yi kuu Galeli ye kambong Betsaida ye karub Filipiib yaa menenib yedmeniwen, “Aamkono yee, nub dowaken kuu Yesu wedmandamuub.” andiwen. ²²Kwane,

Filipbed wene Endru yedmenoona kwane yi ayoob kuu wene Yesu yedmeniwen.

²³Kwanandiiwe, Yesumbed inandundoon, “Karub Ye Mingki nambiri kandi yaron kuu muneen kii. ²⁴Nembed yiiib yaa ke anammo yedmendaan kei, wiit yob mimo kuu kwane yob mimo angkimbaraneen kuned, okad yiri kombere bobnaneen kumbed yeedere amne id yemoon keraneen. ²⁵Karub kanembed ye okad yiri doreen ye wadkeri dowadmo kube meenaneen kuu ye wadkeri kuu kombere biknaneen, kumban karub kanembed okad kiri ye kiwaan yaa bon keraneen kuu ye wadkeri kuu biknaanban, amonombe wadkeri anam keraneen. ²⁶Karub kanembed ne deme awinandamoka ne yoman monok. Kwane, ne kunaya dobaraniin kuu ne dememan neyiyib dobaraneen. Kwane, karub kanembed ne deme awinaneen kuu ne Ambembed ye aningko kuu darewoob ari kankowaneen.

²⁷“Kibireb kee ne mimyob kuu dabab keroon. Kowe, ne kuu kee komarewa yedmaniin? ‘Ambe, keye aron kuu ne yaa manaun, ne yaa nen burudande.’ andaniin dee? Yii, ne manaan kuu kwane keye aron ye dowadmo manaan. ²⁸Ambe, komo kamandameeb kumbed ewaningko yaa nambiriyiib kerok.” andoon.

Andoona, Ewen aombed weng yedmoon, “Nembed kuyaa nambiri konaan, angkon ikakman ari konaniin.” andoon. ²⁹Kwane, kadaareb kuu doriib kuyaa weng wengambiriwen kuu, yenambed kuu nambad andiiwe yenambed yedmiwen kuu God ye engyumbed Yesu yaa daanoon andiiwe kamiwen.

³⁰Kwane, Yesumbed neman yi yaa yedmendoon, “Weng yuud kuu ne dowadban, kee yiyib dowad dakmoon. ³¹Kibik aron kee okad kiri wengyundi yaron kii. Kwane, okad kiri oonoonman kuu Godbed kan bunangka koraneen. ³²Kumban, ne kuu okad kirimbed nenkoonaniib kuu nimakarub korem kuu ben wenoraniin.” andoon. ³³Kee kwane yedmoon kuu bobnaneen ye kiwaan ye dowad dedmone korokboon.

³⁴Kwane, kadaareb ku nedbiwen kumbed inanduniwen, “God ye amob aombed nub wengamburuwen kuu Godbed kinaneena mananeenman Keresu kuu aron korem dobaraneen kowe, komarewa kere ebbed ‘Karub Ye Mingki kuu nenkoonaniib.’ ande yedmebka? Karub Ye Mingki kuu kane?” andiwen.

³⁵Kwane, Yesumbed yi yaa yedmendoon, “Nambiri kuu yiyiwiib aom kuu aron doboobban angkimbaraneen. Kwane, kumunbed mene dabundandameen kowe, nambiriyiib kembed yarime. Karub kanembed kumun aom winimaan kuu yembed kunaya weneen kuu yekadban kowe. ³⁶Nambiri kuu yiyib yoom yeyiyib doreen kumbed ye yaa anam andime. Kwananiib kuu yiyib kuu nambiri ye nimakarub keraniib.” andoon. Kwanandekore, yiyiyib yaa koronde wene biknoon.

Yesu Yaa Yenamo Anam Andiwen

³⁷Yeka mamaa ye dud kami korem kee yi kerebiri arimbed ongmenaboon kumban, yi kuu ye yaa ma anam andindo. ³⁸Kwamune keriwon kuu profesiman Aisaiya ye weng maa yi yaa anam id keroon, ke yedmoon kei, “Yariman, weng yedmenduwen kuu kanembed wengambere awinoon? Dowan!

Angkon, eb aromkono korokbendewen kuu kanembed wedme anam andoon? Dowan!” andoon.

³⁹Yi anam andindeban keriwon keye dowad kee, Aisaiya ye profesi weng maa yi dowad kekamune yedmoon,

⁴⁰“Godbed yi indob kebendene,
yi niindem aom ongmoone kamkono keroon.
Kwanindo kuu yi indobbed wedmenib,
yi niindem aom kaadkerenib amonombaniiwe,
Godbed yi ongmenaba ande ongmaneen.” andoon.

⁴¹Aisaiyambed kwanandoon amborom kuu Yesu ye nambiri kuu wedmene ye dowad dakmoon kowe.

⁴²Kuned kuyaron kuu Yuudan yi korok korok kuyaom kuu yemoon kuu Yesu yaa anam andiwen. Kumban “Nub dianmo dakmanuub kuu Farisidanbed kurikuri ambiwoom nub dankirarenib nub ika mini kebendaniib.” ande uniwen kowe, Yesu yaa anam andiwen ye weng dianmo dakmindo. ⁴³Amborom kuu yi yaa karubbed kubendime ye meeni kuu arimo, yi yaa Godbed kubende ye meeni kuu yirimo kowe.

⁴⁴Kwane, Yesumbed baande yedmoon, “Karub kanembed ne anam andoon kuu ne yaamomban, yembed ne nenkowoona manaan ye yaayiiib anam andoon. ⁴⁵Karub kanembed ne wedmewoon kuu ne nenkowoona manaan ye karub kwangkong wedmenoon. ⁴⁶Ne kuu okad kiri kee nambiri areb kere manaan kowe, karub kanembed ne yaa anam andoon kuu ye kuu kumun aom dobaraan andid.

⁴⁷“Ma, karub kanembed ne weng kuu wengamberekore awine amukderebindo kuu, ne kuu ye yaa wengyundokban, amborom kuu okad yiridan yaa wengyundi dowad minindo, bobni yaa burudande bindi dowad manaan kowe. ⁴⁸Kumban wengyundaneenman ku doreen kui, karub kanembed ne wunekarene ne weng wengamberedandaneen kuu, ne weng dakmaan kumbed aron yeenbon arimbed ye yaa wengyunde dabab konaneen. ⁴⁹Amborom kuu ne kuu neka ne aromkonombed dakmokban, Ambembed ne nenkowoona manaan kumbed ‘Weng kee dakme, kwamune areb daande.’ ande yedmewaane dakmimain. ⁵⁰Ne nekaad, yembed kwane kame andi ye weng ye yoman wini kuu wadkeri aron korem kandi ye kiwaan. Kowe, nembed komo dakmimain kuu Ambembed kwane dakme ande yedmewoon kumbedmo.” andoon.

Yesumbed Ye Kedmengkandeendan Yi Yon Oganandoon

13 ¹Yuudan yi Burudandoon ye orok yaron diamo kereen kowe, Yesu kuu okad kiri kee koronde Ambeyiib yaa wini yaron kuu muneen yekaadkeroon. Ye karuwa nimaya okad kiri doriib yaa mimyob dowaken keendimaan kuu kwane wene bobnoon yaron yimin, ma korondaanban.

²Kwane, Yesu yoom ye kedmengkandeendan yoom oobnon amnoon yaa animan aniib. Kuye anuk kuu, awad arewambed Yesu ambodangi ye inamen kuu Saimon ye mingki Yudas Iskeriot ye niindem aom konoon. ³Ambe Godbed kumkam korem kuu Yesu ye aromkono dabderem yiri nongkobooniib, ye kuu God yaambed monooniib, ye kuu ikakman Godiib yaa wananeeniib kuu Yesu yekaadkeroon. ⁴Kowe, kwane animan aniib yaambed, Yesu kuu yaro dore animari dereni ebkad biande kowekore, dawero kande koborom yaa boronoon. ⁵Boronekore, meneki kobukmo aom ok bunekore, ye kedmengkandeendan yi yon andowe ogandene dawerombed anmenandimo kamoon.

⁶Kwane kamenmene Saimon Pitayiib yaa monoona kaamonenoon, “Yariman, ebbed ne yon kuu ogawandewedoo?” andoona, ⁷Yesumbed inandunoon, “Nembed ke awinaan kee eb kuu inamen kaadkerindo, kumban amanbed eb ebkaadkeraneeb.” andoon.

⁸Kwane, Pitambed yedmoon, “Ebbed ne yon ogawi kuu ma kwanuwaabban kii!” andoon.

Kwane Yesumbed inandunoon, “Ogabdokban keraniin kuu ne karub keraabban, ne yaa doombaraneeb.” andoona, ⁹Pitambed inandunoon, “Kwani kowe, Yariman, ne yonmomban, ne dingkiyiib korokiib korem ambewe!” andoon.

¹⁰Kwane, Yesumbed inandunoon, “Karub kanembed kumundin okamboon kuu ye id kumundin kuu koroomiibban, yonka monoon kumbed ye yonmo okambi yeman. Yiib korem kuu koroomiibban kumban karub mimo kumbedmo.” andoon. ¹¹Kwanandoon amborom kuu kanembed ye ambodanganeen kuu ye yekaadkeroon kowe, karub mimo kuu koroomiibban kerindo ye weng ande yedmoon.

¹²Ye kuu yi yon oganabe dowan keroonkin, ye bunangka ebkad nan derenekore, ye dibirimbon yiri ika wene diboroon. Kwane, yi yaa kaamondon, “Yiib kuu nembed yiib dowad komo ambangkaan kuu id kande kaadkeriwen dee? ¹³Yiibbed ne yaa ‘Kedmengkandi Korok’ o ‘Yariman’ andimaib. Kuu anam, ne kuu kwamune kukui. ¹⁴Ne kuu yiib Yariman kere Kemengkandi Korok kumbed kibirebya yiib yon ogandaan kowe, yiib kwangkong yiibka kankubune yiib yon neman oganoon oganoon kwamime. ¹⁵Nembed kee korokbendaan kuu, yiibbed kwane ambangkime ye dowadbed kumunkine korokbendaan. ¹⁶Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan

kei, deme karubbed ye yariman yaa kuu darewoob arimban, kwane angkon weng yuk kanwini ye karubbed ye nenkwoon ye korok yaa kuu darewoob arimban. ¹⁷Kibireb kee inamen kee yibkaadkeriwen kowe, kee awine kwamune ambangkaniib kuu yib yaa amun kerundaneen.

Ye Ambodanganeen Ye Weng Kuu Yesumbed Daandoon

¹⁸“Ne kuu yib korem yaa weng kee yedmendokban. Kane kane kuu nembed kingkaan kuu nekaad. Kumban, kwamune yedmaan kuu God Ye Weng Karadmo mim kuyaom yedmoon kuu anam id keru yeman. Weng yedme wongkoon kuu, ‘Ne yoom animan ibmo animaub ye karub kuu amonombe ne yaa manmo keroon.’ andoon. ¹⁹Kee kwanindo kumbed ke yedmaan kei, amborom kuu kwananeen kumbed yib kuu ne kuu ne kane kuu anam andaniib. ²⁰Nembed yib yaa ke anammo yedmendaan kei, kane kanembed nembed nenkowanina mananeen ye karub yaa kubene nendaniib kuu ne kangkon kubewe nendaniib. Kwane, kane kanembed ne yaa kubewe nendaniib kuu nenkwoona manaanman yaa kangkon kubene nendaniib.” andoon.

²¹Kwanandekore, ye kingkin aom dabab kandoon kowe dianmo yedmoon, “Nembed yib yaa ke anammo yedmendaan kei, yib mim kuyaa kumbed ne ambodanganeen kii.” andoon.

²²Ye kedmengkandeendan kuu man kerenomboroon kerenomboroon kamiwen. Kanembed kwanandameen kuu yikaadkerindo kowe, wutewate kamiwen. ²³Yesumbed ye kedmengkandeenman maa yaa mimyob dowaken keenembirimaan ye karub kuu Yesu ye dia yone dibeen. ²⁴Kwane, Saimon Pitambed keye karub keyaa dingki ok dome yedmenoon, “Kane anded dakmeen kuu ye yaa kaamone.” andoone, ²⁵ika wene Yesu yaa yone kaamonenoon, “Karub kuu kane kii?” andoon.

²⁶Kwane, Yesumbed inandoon, “Karub kuyaa om dibinekori kan konaniin kuu kukui.” andekore, om barad kuu dibinekore kande Yudas Iskeriot Saimon ye mingki yaa konoon. ²⁷Kwane, Yudas kuu om kandoon kuu ye niindem aom Seten aomnoon.

Kwane, Yesumbed ye yaa yedmenoon, “Komo ambangkandameeb kuu kirod kwane.” andoon. ²⁸Animan aniib kuyaa kuu Yesumbed Yudas yaa komo yedmenoon kuu yi mim kuyaa kuu ongme kaadkerindo. ²⁹Yudas, ye kuu od yowo oonoon ye karub kowe, yenambed meeniwen kuu Yesumbed ye yaa yedmenoon kuu orok animan berengke o kamboknondan yaa konde andoon manok ande kamiwen. ³⁰Kwane, Yudas kuu om kandoonkin, ye kuu bunangka angkane wonoon. Kuku amnoombed.

Pitambed Aadikmaneen Dowad Yesumbed Yedmoon

(Mt 26:31-35, Mk 14:27-31, Lk 22:31-34)

³¹Kwane Yudas wonoon ye yomanbed, Yesumbed yedmendoon, “Kibirebya kee, Karub Ye Mingki kuu nambiriyiib kandaneene ye

yaambed God kangkon nambiriyiib kandaneen. ³² God kuu ye yaambed nambiriyiib kandaneen kuu yeka ye yaambed ye Mingki yaa nambiriyiib konaneen, erebnarokban kumbed nambiriyiib konaneen kii.

³³ “Ne danaya, yiib yoom kuu aron dukmenmo dobaranuub. Yiib kuu ne ande onmenabaniib kowe, Yuudan yaa yedmendaan kwane yiib kibireb ke yedmendandamaan kei, nembed wananiin yaa kuu yiib kuu minindeban keraniib kii.

³⁴ “Kwanime ye weng yeeb kee yiib yaa kondandamaan kii, yiib kuu neman mimyob dowaken keenoon keenoon kamime. Yiib yaa nembed mimyob dowaken keendaankin, yiib kwangkong neman mimyob dowaken keenoon keenoon kamime. ³⁵ Yiib kuu mimyob dowaken keenoon kamaniib kumbed nimakarub yena kuu wedme yikaadkeraniib kuu anam yiib kuu Yesu ye kedmengkandeendan andendaniib kii.” andoon.

³⁶ Kwane, Saimon Pitambed Yesu yaa kaamonenoon, “Yariman, eb kuu kunaya wanandameeb?” andoon.

Kwane, Yesumbed inandunoon, “Kunaya wananiin kuu kibireb kee yiib manaibban, kumban amanbed yiib kuu ne yoman mananiib.” andoon.

³⁷ Kwane, Pitambed kaamonoon, “Yariman, komoyiibkob kibireb kembed eb yoman manainban? Ne kuu eb dowad bobnaniin ande nekwaan.” andoon.

³⁸ Kwane, Yesumbed inandoon, “Eb kuu ne dowad bobnaniin andewen kuu anam nekewen dee? Nembed ke anammo yedmebdaan kei, ayam kuu komkaanbanbed eb kuu Yesu nekaadban ande dakme ayoobmimiib keraneeb kii!” andoon.

Yesu Kuu Ambe Godiib Yaa Wini Ye Kiwaan

14 ¹ Kwane, Yesumbed ye kedmengkandeendan yaa yedmoon, “Yiib kuu niindem aom korondaiwe yiib mimyob dabab keraib. Godbed anam nub oonaneen ande dobirime. Ne yaa kangkon kwanime. ² Ne Ambe yambiwoom kuu wadnarimbon yemoon. Kwamunemban karen yiib yaa kee kwane daandindo karen. Kedi, ne kuu kuyaom yiib dowad yumbon nekwandok wananiin. ³ Kwane, ne kuu wene yiib dowad yumbon nekwandeni dowan keraniin kuu, ne ika meneni yiib kwangkong neyiib yaa dobaraniib ye dowad yiib be wananiin. ⁴ Kuyaa wananiin ye kiwaan wunee kuu yiibkaadkeriwen.” andoon.

⁵ Kwane, Tomasbed Yesu yaa yedmoon, “Yariman, nub kuu ebedd kunaya wananeeb kuu nub koron kowe, komarewa kere kiwaan kee nubkaadkeranuub?” andoon.

⁶ Kwane, Yesumbed inandoon, “Nembedmo kuu kiwaaniib anamiib wadkeriyiib. Ambe yaa wananiib kuu ne yaambed dore dangkoro wananiib, kumbedmo. ⁷ Ne kuu yiib korobe yiibkaadkeraniib kuu ne

Ambe kangkon yiib korobe kaadkerunaniib. Kibireb ari kuu ye kuu wedmenenib yiibkaadkeruniwen.” andoon.

⁸Kwane, Filipbed yedmoon, “Yariman, Ambe kuu nub yaa korokbende. Kwananeeb kumbed nub yaa kuu yimin keraneen kii.” andoon.

⁹Kwanandoone, Yesumbed inandoon, “Filip, ne kuu yiib yoom aron doboob dobaraan kumban, ne kuu eb koronoo? Karub kane kane ne wedmewiwen kuu Ambe kuu wedmeniwen kii. Kowe, eb komande ‘Ambe kuu nub yaa korokbende.’ andewen? ¹⁰Ne kuu Ambe ye niindem aom doriina, Ambe kuu ne niindem aom doreen kii. Kuyaa kuu eb anam andindoyoo? Weng yiib yaa yedmimain kuu neka ne meenimbedmomban, kukuu Ambe ne niindem aom doreen kumbed ye deme awinimaan. ¹¹Ne kuu Ambe ye niindem aom doriina, Ambe kuu ne niindem aom doreen ye weng yedmaan yaa anam andime. Kumban kuyaa kuu yiib anam andi yiminban keriiikob God ye aromkono wedmi yeman maa maa kedmengkandaan yiibbed wedmiwen kumbed anam andime. ¹²Nembed yiib yaa ke anammo yedmendaan kei, karub kanembed ne yaa anam andiyiib keroon kuu, nembed ambangkain kukwane kuu yembed awinaneen. Ne kuu Ambeyiib yaa wanandamiin kowe, anam andoonman kuu kekwanemomban kami arimbed darewoowiib kwangkong ambangkaneen. ¹³Kwane, yiib kuu naningko yaambek komo kaamowaniib kuu kwananiin. Kukuu Ambe ye Mingki nembed ye yaa nambiri koni yeman kui. ¹⁴Yiib kuu kumkam korem dowad naningko yaambek kaamowaniib kuu kwane ambangkaniin.

Yesumbed Kingkin Karadmo Kondaneen

¹⁵“Ne yaa mimyob dowaken keewaniib kuu kwamime andi ye weng yedme kowaan kuu wengambere awinaniib. ¹⁶Kwane, nembed Ambe kaamonaniina yembed yiib yaa Awandi ye Karub maa kondaneene yiib yoom aron korem dobaraneen. ¹⁷Kukuu anam anam korokbi ye Kingkin. Okad yiridan kuu ye wedmenokban kere kaadkerunokban kowe, yi mimyob aom nenkowindeban keriwon. Kumban yiib kuu yiibkaadkeruniwen, amborom kuu ye kuu yiib yoom doreen kuned yiib niindem aom dobaraneen. ¹⁸Ne kuu wananiin kumban, yiib kuu yiib kirimo anenab areb domondainban. Ne kuu yiib yaa angkon ika mananiin. ¹⁹Aron doboobbanbed okad yiridan kuu wedmewaibban keraniib kumban, yiib kuu ne wedmewaniib. Kwane, ne kuu wadkere doraan kowe, yiib kwangkong dobaraniib. ²⁰Kuyaron kuu yiibkaadkeraniib kuu ne kuu Ambe ye niindem aom doriina yiib kuu ne niindem aom doriina kwane ne kuu yiib niindem aom doriin. ²¹Kane kanembed nembed kwamime ye weng kuu wengambere awine kandaniib kuu, yi kuu ne yaa mimyob dowaken keewimaib. Kane kanembed ne yaa mimyob dowakenbed kawaniib kuu, ne Ambembed yi yaa mimyob

dowaken keendaneene, ne kangkon yi yaa mimyob dowaken keendeni ne kane kuu yi yaa korokbendaniin.” andoon.

²²Kwane, Yudas Iskeriotban, Yudas maambed yedmoon, “Yariman, komoyiibkob ebkareb nub yaamo korokbendandameeb kumban okad yiridan yaa korokbendaabban?” andoon.

²³Kwane, Yesumbed inandoon, “Kane kanembed mimyob dowaken keewaniib kuu ne kedmengkandi kuu awine kandaniib. Kwane, ne Ambembed mimyob dowaken kondaneene, ne Ambe yoom ne yoom menenub yi yoom doberembaranuub. ²⁴Kane kanembed ne yaa mimyob dowaken kawokban keraniib kuu, ne kedmengkandi kuu awine kandaibban. Weng kee wengambiriib kee neka nemanban, kuku Ambe yembed ne nenkwoona manaan kumbed.

²⁵“Weng kee ne kuu yiib yoom doburuwen kuyaambed yiib yaa dakmendaan kui. ²⁶Kumban Ambembed naningko yaambed Awandi ye Karub kondaneen kuu Kingkin Karadmo kii. Yembed yiib yaa kumkam korem kedmengkandene nembed yiib yaa komo komo dakmendaan korem kuu monkone korokbendaneene meenme yiibkaadkeraniib. ²⁷Yewenubmo dobiri kuu yiib yaa kowaan, ne yewenubmo ye inamen yiib yaa kowaan kii. Okad kiridanbed kondimaib arebban kowaan. Kowe, yiib niindem aom dabawiib kere meeni darewoob keraib, kwane unaib.

²⁸“Yiib kuu anuk wengamberewiwa kekane yedmaan, ‘Ne kuu wananiin, kumban angkon yiwiiib yaa ika mananiin.’ andaan. Yiib kuu ne yaa mimyob dowaken keewimaib keraniib kuu, Ambe yaa wananiin ye weng yaa kubaniib, amborom kuu Ambe kuu darewoob arimbed ne arebban kowe. ²⁹Kee kwane winindombed ne kuu kibireb kee yiib yaa yedmendaan kei. Kowe nembed kwananiin andaan kuu yiib kuu wedme anam andi dowad. ³⁰Ne kuu yiib yoom aron doboob kekamune dakmaubban, amborom kuu okad kiri oonoonman kuu meneen kowe. Ye kuu ne yaa kukwane kekwane kamindeban, ³¹kumban nembed Ambe yaa mimyob dowaken keeneni yembed kwame ande yedmoon korem anammo awinaan kuu, okad yiridan yaa korokbendako yikaadkerime andid.” andoon.

Kwanandekore, ika yedmoon, “Minibko, keyaa koronde wenem.” andoon.

Nong Ambokawiib Ye Nondongiib Ye Kuruweng

15 ¹Kwanekore, ye kedmengkandeendan yaa yedmoon, “Ne kuu nong ambokab anam, kwane ne Ambe kuu yongbon yariman kii. ²Yembed ne yaa nondong idiib kowimokban kuu nanme ben kiranmimaan. Kwane, nondong yena korem id irimaan kuu id yemooonmo irok ande kidaye arimaan. ³Yiib kuu nembed komo weng daandaan kumbed yiib kuu aroon. ⁴Kwane, yiib kuu ne niindem aom yone doberembirime.

Kwananiib kuu ne kuu yuib niindem aom yone doberembaraniin. Nondong kuu yekamo kuu id iraanban, nong ambokab yaa yone dobaraneen kumbed idiib iraneen. Kwane kuu yuib kwangkone ne yaa yone doberembaraniib kumbed idiib keraniib, yone dobaraibban kuu id iraiibban.

⁵“Ne kuu nong ambokab, yuib kuu nondong. Karub kanembed ye kuu ne niindem aom yone doberembaraneena ye niindem aom yone doberembaraniin kuu ye kuu id yemoon iraneen. Kumban neyuiibban kuu yuib kuu ma ambangkaibban. ⁶Kane kanembed ne yaa yone dabokne dorokban kuu nondong kankoraraawe koknimaan areb. Keye nondong kuu ben wenore amot yiri kiraraiwa denimaan. ⁷Kwane, yuib kuu ne niindem aom yone doberembaraniibe ne weng kuu yuib niindem aom angkimbaraneen kuu, komo komo dowakeniib kere kaamonaniib kuu kandaniib. ⁸Yuib kuu id yemoon iraniib kumbed yuib kuu ne yoman minidan ande korokbaniib. Kee kwananiib kumbed ne Ambe yaa kuu nambiri konaniib.

⁹“Ne Ambembed ne yaa mimyob dowaken keewoon areb ne kwangkone yuib yaa mimyob dowaken keendaan. Kowe, ne mimyob dowaken aombed yone doberembarime. ¹⁰Ne kuu ne Ambembed kwane kame andoon ye weng kuu wengambere awine kandeni, ye mimyob dowaken aombed yone doberembaraan. Kwamune areb kuu yuib kuu nembed kwamime ye weng awine kandaniib kuu, yuib kuu ne mimyob dowaken aombed yone doberembaraniib kii. ¹¹Weng keyuib kee yuib yaa daandaan kuu, ne kubi kuu yuib niindem aom angkimboroko yuib kubi kuu yiminmo kerok andid.

¹²“Kwamime andi ye weng nembed yedme kowaan kukei. Nembed yuib yaa mimyob dowaken kondaan areb neman mimyob dowaken keenoon keenoon kamime. ¹³Mimyob dowaken korem burudandoon kukei, karub maambede ye angkodmia yi dowad bobnaneen. ¹⁴Yuib kuu nembed kwamime andaan kuu awine kandaniib kuu ne angkodmia keraniib kii. ¹⁵Kibireb kee yuib kuu dabderem yiri dobere no deme awinembiridan andundainban, amborom kuu demedan kuu yi yarimanbed komo komo ambangkimaan kuu yi yikaadban kowe. Kumban kibireb kee yuib kuu nangkodmia andundaniin, amborom kuu Ambe yaambede komo komo wengambaran korem kuu yuib yaa daandaane wengambiriwen kowe. ¹⁶Yuibbed ne kuu kine nendindo, nembed yuib kuu kingkekori wene dowan keraanban ye id irime andaan. Kwamaniib kuu naningko yaambede komo komo kaamonaniib kuu Ambembed kondaneen. ¹⁷Kwane, nembed kee kwamime ye weng yedme kowaan kukei. Neman neman mimyob dowaken keenoon keenoon kamime.” andoon.

Kedmengkandeendan Yaa Ongki Weng

¹⁸Kwane, Yesumbed ika yedmoon, “Okad kiridanbed yuib yaa arud wandembiribka, meenime, ibdurukbed ne yaa arud wandembiriwen kowe.

¹⁹Yiib kuu okad yiridan yi karub keriwèn karen, okad yiridan kuu yiib yaa yiman ande mimyob dowaken keendimaib karen. Kumban yiib kuu okad yiridan yimanban, yiib kuu yi yaambéd neman kerì dowad bindaan. Kwanakob okad yiridanbed yiib yaa kuu arud wandembirimaib. ²⁰Nembed komo weng yiib yaa dakmendaan kuu ika meenime. Weng kukei, ‘Dabderem yiri dobere no deme awinembiridan kuu yi yariman yaa ma burudandindo, yi korem kuu yirimo.’ andaan. Kwane, okad yiridan kuu ne yaa durud yewed kowiwen kowe, yiib yaa kwangkón durud yewed kondaniib. Yi kuu ne kedmengkandi kuu awine kandiwen karen, yiib kedmengkandi kwangkón awine kandaniib karen. ²¹Kumban yiib kuu naningko yaambéd ambangkaniib kowe, kekamune korem kuu yiib yaa kwamendaniib, amborom kuu yi kuu ne nenkwoona manaan ye God kuu yikaadban kowe.

²²“Ne kuu yi yaa kekamune mene dakmendindo karen, ambarakmi ye dabab kuu yi kandindo karen. Kumban kibikee nub koronkob ambarakmuwen andaibban, yikaad kumbed ambarakmiwen. ²³Kane kanembed ne yaa arud wandembirimaib kuu ne Ambe yaa kwangkón arud wandembirimaib. ²⁴Yi aom nembed komo komo ambangkaan kuu karub maa kwamune ma awinindo. Ne kuu kekwane ambangkindo karen ambarakmi ye dabab kuu yi kandindo karen. Kumban yimbed God ye aromkono korokbi yeman ongmenabaan kee wedmiwen kuned, ne yoom ne Ambe yoom yaa kuu arud wandembiriwen. ²⁵Kowe, yi amob aombéd wongkoon kuu anam id keroon. Wongkoon kei, ‘Yi kuu ne yaa ogoodmombéd arud wandembiriwen.’ andoon.

²⁶Awandi ye Karub kuu nembed yiib yaa nenkowanin. Ye kuu anam anam korokbi ye Kingkin, Ambe yaambéd wenebimaan kui. Ye mananeen kuu ne dowad dakme korokbendaneen. ²⁷Kwane, yiib kwangkón karub yena yaa ne dowad dakme korokbendime, amborom kuu nembed andowe kedmengkandaan yaronbed ari kuu yiib yoom kowe.

16 ¹“Yiib yaa dakmendaan keyiib kei, yiib anam andi yaa kimyen wene korondaib ye dowadbed. ²Yimbed yiib kuu kurikuri kerekmen yaa kuu daanme ben bunangka nongkobaniib kii. Kwane, anam kuu, karub yenambéd yiib kuu mene yaniiwa bobnaniiwa yimbed nub kuu God ye deme awinuwen ande meene kamaniib yaron kuu menuun kii. ³Yi kuu Ambe yi koron kere ne kangkón yi koron kowe, kee kwamune kamaniib kii. ⁴Kumban keye weng kee yiib yaa dakmendaan kowe, kuye aron mananuun kuu yiib kuu nembed ongakandi kuu daandoon ande meenaniib. Ibduruk andowuwen yiri kuu weng keyiib kee ne kuu yiib yedmendindo, amborom kuu ne kuu yiib yoom doriin kowe.

Kingkin Karadmo Ye Deme

⁵“Kumban kibireb kee ne kuu ikakman ne nenkwoona manaanmaniib yaa wananiin kuned, yiib kanembed mim kuu ne yaa ‘Kunaya

wananeeb?’ ande ma kaamowokban. ⁶Weng kee kibireb yiid yaa dakmaan kumbed kubiyiibban ye mimyob yiid niindem aom demboon. ⁷Kumban ne kuu anam yiid yedmendaan kei, yiid amun keru dowadbed ne kuu wananiin. Ne wananiin kumbed Awandi ye Kingkin kuu nenkowaninkob yiid yaa mananeen. Ne wanainban kuu ye kuu yiid yaa manaanban. ⁸Mananeen kuu ambemondaneen, ambarakmiwen andi ye dowadiib yorokmo inamen awinindo andi ye dowadiib yi yaa wengyunde dabab kondaneen andi ye dowadiib kui. ⁹Yi kuu ne yaa anam andindo kowe, ambarakmi ye dowad ambemondaneen. ¹⁰Ne kuu yorokmoman kowe Ambeyiib yaa wananiine yi kuu wedmewindeban keraniib kowe, yorokmo inamen awinindo ye dowad ambemondaneen. ¹¹Okad kiri oonoonman kuu Godbed ye yaa wengyundene ambarakmoonman andoon kowe, yi yaa wengyunde dabab kondaneen andi ye dowad ambemondaneen.

¹²Ne kuu yiid yaa weng yemoon dakmandamaan kumban, kibireb kee yiid niindem aom kuu miin kubiyiibban kowe yiidbed wengambere awine kandi kuu yiminban. ¹³Kumban anam anam korokbi ye Kingkin mananeen kuu yiid ben kinban wenene anam anam korem kuu korokbendaneen. Kwane, ye kuu yeka ye inamen yaambad dakmaanban, ye kuu komo wengambaraneen kumbedmo dakmaneen, aman ari komarewa keraneen kuu yiid yaa dakmaneen. ¹⁴Ye kuu neman yaambad kandene yiid yaa korokbimamaneen kumbed ne yaa nambiri kawaneen. ¹⁵Kumkam korem ne Ambe yeman keroon kuu neman. Kwanikob kekwane yedmaan, Kingkin kuu neman yaambad kandene yiid yaa korokbimamaneen.” andoon.

Kedmengkandeendan Yi Kubiyiibban Kuu Ikakman Kubi Monoon

¹⁶Kwanandekore ika yedmoon, “Yiid kuu aron dukmenmo arimbed ne wedmewaibban, kwane aron dukmenmo amanbed yiid kuu ne wedmewaniib.” andoon.

¹⁷Kwanandoone, kedmengkandeendan yenambad yika yikanmo yaa kaamoniwen, “Yembaed ‘Yiid kuu aron dukmenmo arimbed ne wedmewaibban, kwane aron dukmenmo amanbed yiid kuu ne wedmewaniib.’ ande yedmoon kuye id kuu kuna? Yembaed kangkon ‘Amborom kuu Ambe yaa wananiin.’ ande yedmoon kuye id kuu kuna kii?” andiwen. ¹⁸Kwane, yi kuu yika yikanmo yaa kaamoniwen, “Yembaed ‘aron dukmenmo’ ande yedmoon kuye id kuu kuna? Yembaed dakmeen ye weng id kuu nub koronii!” ande kamiwen.

¹⁹Yi kuu Yesu yaa kaamonandamiib kuu yekaadkeroon kowe yedmendoon, “ ‘Yiid kuu aron dukmenmo arimbed ne wedmewaibban, kwane aron dukmenmo amanbed yiid kuu ne wedmewaniib.’ ande yedmaan kuye dowadbed yiidka yiidkanmo yaa ‘Kuye weng id kuu kuna?’

ande kamiwoo? ²⁰Nembed yuib yaa ke anammo yedmendaan kei, yuib kuu amengiyib yuudanabiyuib kamaniwe okad yiridan kuu kubenabaniwa kamaniib kii. Yuib kuu miin kubiyuibban ye dabawuib keraniib kumban, yuib kubiyuibban kuu amonombe kubi dowaken keraneen. ²¹Meenime. Wonong kuu dana woonande kamimaun kuu wooni aron keraune yewed darewoob kandimaun. Kumban dana woonanuunbed kuu yu yewed kuu nonondandimaun, amborom kuu yu dana wooneen kowe kubiyuib kereen. ²²Kwamune areb kuu kibireb kee yuib kuu kubiyuibban doriib, kumban yuib kuu angkon ika wedmendaniina kubi dowakeniib keraniib. Kuye kubi dowaken kuu karub kanembed ma de kanwanaanban. ²³Kuye aron mananuun kuu ne yaa ma kaamowaibban. Nembed yuib yaa ke anammo yedmendaan kei, naningko yaambd komo komo kaamonaniib kuu ne Ambembed kondaneen. ²⁴Yuib kuu anukbed mene kibireb kee naningko yaambd komo komo dowad ma kaamonindo. Yuib kuu kaamonaniib kumbd kandaniib. Kumbd yuib kubi kuu yiminmo keraneen.

²⁵“Ne kumunkingki kowe dakmi ye wengbed dakmendiin. Kumban aron ku menuun kuu kamune ye wengbed dakmainban, ne Ambe ye kerekmen kuu dianbonmo dakmendaniin. ²⁶⁻²⁷Yuib kuu ne kuu ye yaambd manaan kuu anam andekoriwa ne yaa mimyob dowaken keewimaib kowe, Ambe, yeka kuu yuib yaa mimyob dowaken keendimaan. Kwani kowe, aron ku mananuun kuu naningko yaambd Ambe yaa kaamonaniib, nembed ye yaa yuib dowad kaamonainban. ²⁸Ambe yaambd meneni okad yiri kemaom manaan. Kwane, okad kee domonde Ambeyuib yaa ika wananiin.” andoon.

²⁹Kwanandoone, ye kedmengkandeendanbed yedmeniwen, “Eb kuu kibireb kee dianbonmo dakmendeeb, kwane eb kuu kumunkingki ye wengbed dakmokban. ³⁰Kibireb kee nubbed wedmuub kuu meeni korem kuu eb ebkaadmo. Kwane, karub kane eb yaa kaamobdindo yaron kuu ebbd inandi kuu yimin. Kowe keyuib kembed korokboona anam anduub kuu eb kuu God yaambd menewen ande meenuub.” andiwen.

³¹Kwane, Yesumbed inandundoon, “Kibireb kembedmo yuib kuu anam andiib kiyoo? ³²Aron menuun kuu kibireb kee muneen kuu, yuib korem kuu buyokbayok kere wenebe yuib mimim yiwambiwoom dobere wananiib kii. Yuib kuu ne kirimo domowaniib kii. Kumban ne Ambe kuu ne yoom kowe, ne kuu ne kirimomban.

³³“Nembed weng kee dakmenabaan kee ne yaambd yuib niindem aom yewenubmo kerok andid. Okad kiri dobiri kuu dabab kandi yeman. Kumban yuib niindem aom aromnime, okad kiri kee nembed burudandaan kowe.” andoon.

Yesumbed Yeka Ye Dowad Kurikuri Keroon

17 ¹Yesu kee kwane dowan keroonkin, ye ambid ari wedmene kurikuri kere yedmoon, “Ambe, aron kuu muneen. Eb Dana

Mingki yaa nambiri kone. Kwanebko eb Dana Mingkimbed eb yaa kangkon nambiri kabdok. ² Amborom kuu ebbed nimakarub korem yi korok keru ye aromkono konewen kowe, eb karuwa nimaya konewen korem kuyaa kuu eb Dana Mingkimbed wadkeri aron korem kondaneen. ³ Wadkeri aron korem kukei, God mimo anam eb yaayii, ebbed nenkoweewa monoonman Yesu Keresu yaayii yikaadkerundi. ⁴ Deme ebbed kankawewen kuu ambangke dowan keraan kowe, okad kari kee nambiri kabdaan. ⁵ Ambe, okad ongmino yaronbed nambiri awinaan kumbed eb kerebiri arimbed kibireb kee nambiri kawe.

Yesumbed Ye Kedmengkandeendan Yi Dowad Kurikuri Keroon

⁶ “Okad kiridan aombed kane kane ben ne yaa bangkawewen kuu nembed eb kuu yi yaa korokbendaan. Yi kuu ebka ebman, ebbed ne yaa bangkaweewa eweng wengambere awine kandiwen. ⁷ Kumkam korem ebbed ne yaa bangkawewen kuu yi yikaadkeriwen kuu eb yaambd menebeen, ⁸ amborom kuu ebbed weng ne yaa kawewen kuu nimakarub keyaa kondaane awine kandiwen kowe. Yi kuu anammo yikaadkeriwen kuu ne kuu eb yaambd manaan. Kwane, ebbed ne nenkowewen kuyaa anam andiwen. ⁹ Yi dowad nembed kibireb kurikuri kerundaan. Nembed kurikuri keraan kuu okad kiridan yi dowadban, ebbed ne yaa ben bangkawewendan yi dowad, amborom kuu yi kuu ebman kowe. ¹⁰ Nembed neman korem kuu ebman, kwane ebbed ebman korem kuu neman. Kwane, nambiri kuu yi yaambd ne yaa meneboon.

¹¹ “Kibikbed ari kuu ne kuu okad yiri dobarainban, kumban yi kuu okad yiri dobaraniib. Kwane, ne kuu eb yaa mananiin. Ambe Karadmo, ewaningko ye aromkono kumbed yi yaa dorondare. Kwanebko, eb yoom ne yoom nub mimo areb kuu yi kwangkong mimo kerok. Ewaningko kee ebbed kawewen. ¹² Ne yi yoom doburuwen kuu ewaningko kawewen kuye aromkonombd dorondaraan. Yi korem kuu ma biknokban, God Ye Weng Karadmo yaa yedmoon kuu anam id keru dowad karub mimo monmari kiwaan ari nenkwoon ye karub kumbedmo.

¹³ “Kibirebya ne kuu ewiib yaa manandamiin kii. Kumban weng keyiib kee ne kuu okad yiri doriin yaron kembed dakmiin kuu, kwanako yi niindem aom kuu ne kubimbed derendarok dowad dakmiin. ¹⁴ Eb weng kuu nembed yi yaa kondaane, okad yiridanbed yi yaa arud wandembiriwen, amborom kuu yi kuu okad kiridanban ne areb kowe. ¹⁵ Ne kaamobdi kuu ebbed yi kuu okad kari kee ben angkanimban. Kuku miin arewaman yaa dorondare yi kuu awande. ¹⁶ Ne kuu okad kirimanban areb anam yi kangkon okad kiridanban. ¹⁷ Eweng kuu anam anam kii. Kuyaa kumbed ebbd yi kuu ben are karadkonomo kerunde. ¹⁸ Ebbd ne nenkoweewa okad yiri manaan kwamune areb, nembed yi kwangkong ben okad yiri nongkobaana weniib kii. ¹⁹ Yi dowadbed ne kuu neka are

karadmo kere eb inamenmo awinaan. Kwanaan kumbed yi kwangkon anammo are karadkonomo kere eb inamenmo awinidan kerok andid.

Yesumbed Anam Andidan Korem Yi Dowad Kurikuri Kerundoon

²⁰“Ne kedmengkandaandanmo kurikuri kerundokban. Yi weng yaambed kane kane ne yaa anam andaniibdaniib yi dowad kangkon kurikuri kerundaan. ²¹Ambe, nembed kurikuri keraan kuu eb kuu ne niindem aom doreewa ne kuu eb niindem aom doriin kwane areb kuu yi kwangkon mimo kerime andid. Yi kwangkon nub niindem aom dobiribko okad yiridan kuu ne kuu ebbed nenkowiebko manaan ande anam andime. ²²Ebbed nambiri kawewen kuu ne yaa anam andiwendan yaa kondaan, eb yoom ne yoom mimo kwane yi kwangkon mimo kerime dowad. ²³Ne kuu yi niindem aom doriina eb kuu ne niindem aom doreeb kui. Kwamune kumbed yi kuu mimo kai kerok. Kwaniibko, okad yiridanbed wedmekoriwa, ebbed ne nenkowieb ebbed ne yaa mimyob dowaken keewimaab areb eb karuwa nimaya keyaa kwamunemo keendimaab kuu okad yiridanbed yikaadkerime.

²⁴“Ambe, ne dowaken kuu ne yaa ben bangkawewendan kuu nembed dobaraniin ye yumbon kuyaa kuu yiyiib doberenib ne nambiri wedmaniib kii. Nambiri kee ebbed kawewen, amborom kuu okadiib ambidiib ongmenabindombed eb kuu ne yaa mimyob dowaken keewewen kowe. ²⁵Ambe Yorokmo, okad kiridan kuu eb kuu yi koron, kumban eb kuu ne nekaad. Kwane, ne karuwa nimaya kee yikaadkeriwen, ne kuu ebbed nenkowiebko manaan. ²⁶Nembed eb kane kuu yi yaa korokbendaan. Kee kwane kamambaraniin kumbed eb mimyob dowaken ne yaa keewewen kuu yi niindem aom angkimboroko, ne kangkon yi niindem aom dobara.” andoon.

Yesu Awineniwen

(Mt 26:47-56, Mk 14:43-50, Lk 22:47-53)

18 ¹Yesu kuu kurikuri kere dowan keroonkin, yembed ye kedmengkandeendaniib benwenene dabon Kidron yiri kubune yara daaniwen. Kuyaa kuu at olif ye mongkobiib kowe, ye yoom ye kedmengkandeendan yoom kuyaom wene aomniwen.

²Ambodangoonman Yudas kuu mongkobon kuu ye yekaad, amborom kuu aron yemoon Yesu yoom ye kedmengkandeendan yoom kuu kuyaambed durunimaib kowe. ³Kwane, yembed wonoone God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korok yoom Farisidan yoombed ben nongkobiibe, Yudas kuu Rom ana nangmidan yenayiib kurikuri boyambib darewoob ye ooni ye ana nangmidan yenayiib kwane ben kinban mongkobon angka monoon. Yi kuu angkadmikiib lemiib kumaniib benminiwen.

⁴Yesu kuu ye yaa komo komo kere wanandameen kuu yekaadkeroon kowe, yaro wenene yi yaa kaamondo, “Yiib kuu kane ande kereknanmo yariib?” andoon.

⁵Kwane, yimbed “Yesu Nasaretman anduwed.” ande inanduniwen. Ambodangoonman Yudas kuu yi aom kuyaom kuu yeyiib doreen.

Kwanandiiwe, Yesumbed yedmoon, “Ne kei.” andoona, ⁶yi kuu ikakman irinambene okad yiri kirobiwen.

⁷Kwane, Yesumbed ikakman kaamondo, “Yiib kuu kane ande kereknaib?” andoon.

Kwane, yimbed “Yesu Nasaretman anduwed.” ande inanduniwen.

⁸Kwanandiiwe, Yesumbed yedmoon, “ ‘Ne kei.’ ande yedmaan. Yiib kuu ne ande kereknanmo meniib keroonka, yiibbed yena ne yoom doriib kee domondibko winime.” andoon. ⁹Kee kwane yedmoon kuu anukbed yedmoon, “Ebbed bangkawewendan kuu ma biknaanban.” andoon kuu anam id keroon.

¹⁰Kwane, Saimon Pita kuu ye kerewangiib kowe, yembed nandune God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob ye dememan ye kenood wiwi angka nare daandoon. Kuye karub yaningko kuu Malkus.

¹¹Kwane, Yesumbed Pita yaa yedmenoon, “Eb kerewang nande yu kud aom kowe. Ebbed meeneeb durud yewed ye dabab kee ne Ambembed kawoon kuu awinainban manok andewedoo?” andoon.

¹²Kwane, Rom ana nangmidan yoom yi korok yoom kurikuri boyambib darewoob ye ooni ye ana nangmidan yoombbed Yesu awinene nongangke yenbeniwen.

Yesu Kuu Anasiib Yaa Nenwiniwen

(Mt 26:57)

¹³Kwane, ibduruk kuu Yesu kuu Anasiib yaa nenwiniwen. Anas kuu Kaiyafas ye wonong yu ambe. Kaiyafas kuu God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob kuye weeb yaa kinoonman.

¹⁴Yembed Yuudan yaa anukbed yedmoon, “Karub mimombbed nimakarub korem yi dowad bobnaneen kuu amun.” andoon kuu ye kumbed yedmoon.

Pitambbed Yesu Nekaadban Andoon

(Mt 26:69-71, Mk 14:66-68, Lk 22:54-57)

¹⁵Kwane, Saimon Pita yoom kedmengkandeenman maa yoom kuu Yesu nenwiniweniib ye yondem kerenden winiwen. Kedmengkandeenman kee God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoobbed yekaadkerunoon kowe, ye kuu korok keye ambib ye kuuk aom Yesu ye yoman yeyiib wonoon, ¹⁶kumban Pita kuu korokbed yekaadban kowe bunangkamo yinmone kuuk ambongko diambbed doboroon. Kwane,

kedmengkandeenman aomnoon ye karub kuu ikakman mene ambongko ooni ye deme wonong koyu yaa daandekore Pita nende kuuk aom aomnoon.

¹⁷Kwane, wonong koyumbed Pita yaa, “Eb kuu karub keye kedmengkandeenman dee?” ande kaamonuune, Pitambéd inandundoon, “Yii, neyiibban.” andoon.

¹⁸Kuye amnoon kuu yurukiib kowe, demedan yena yoom kurikuri boyambib darewoob ye ooni ye ana nangmidan yenambéd amot nengkekoriwe kuyaa dobere kanawanewande dorokanabiib. Pita kwangkon kuyaa dorone yeyiib yuruk dorokaan.

Anasbed Yesu Kaamoboon

(Mt 26:57-68, Mk 14:53-65, Lk 22:66-71)

¹⁹Kwane, God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoobed Yesu yaa ye kedmengkandeendaniib ye kedmengkandiyiib ye kerekmen yaa kaamoboon.

²⁰Kwane, Yesumbed inandune yedmoon, “Ne kuu nimakarub korem yaa kuu dianbonmo dakmendimain. Kwane, Yuudan nedbimaib ambib embeng embeng aomiib Yuudan korem nedbimaib kurikuri boyambib darewoob yaayiib kedmengkandimain, ma bikne dakmino. ²¹Kowe komande ne yaa kaamoniib? Kedi, karub ne dakmaane wengambiriwen kuu yikaad kowe, yi yaambéd kaamondime.” andoon.

²²Kwanandoone, kurikuri boyambib darewoob ye ooni ana nangmi ye karub kuu Yesu ye dia doreen kumbed Yesu ye angkatom yakdarekore yedmoon, “God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob yaa kuu weng kwamune dakmimaibkowoo?” andoon.

²³Kwane, Yesumbed inande yedmoon, “Nembéd weng abdon dakmaan keroka, abdon kuna kuu yedme. Kumban nembéd komo dakmaan kuu anam keroonka, komande ne kuu neeb?” andoon.

²⁴Kwane, Anasbed yedmoonkob Yesu nong yenbiweniib kumbed God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob Kaiyafas yaa nenwiniwen.

Pitambéd Angkon Ika Yesu Kuu Nekaadban Andoon

(Mt 26:71-75, Mk 14:69-72, Lk 22:58-62)

²⁵Kwane, Pita kuu kuyaa yeka yuruk dorokane doreena, yenambéd ye yaa kaamoniwen, “Eb kuu karub yakuye kedmengkandeenman dee?” andiwe, Pitambéd bironde yedmoon, “Yii, neyiibban.” andoon.

²⁶Kwane, God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok darewoob ye dememan maa kuu kuyaa doreen. Karub kee karub Pitambéd kenood daandoon kuye karubkim kumbed aromne dakmoon, “Eb kuu at olif mongkobon aom kuu ewiib wedmebdaan kii.” andoon. ²⁷Kwane, Pita

angkon kwane anamban kii ande bironoona erebnarimbanbed ayam komkoon.

Yesu Paillet Ye Arinambo Ari Nenwiniwen
(Mt 27:11-18, Mk 15:1-15, Lk 23:1-3,18-25)

²⁸Kwane, Yesu kuu Kaiyafas yambiwoom kuu koronde Yuudan yi Gavana Romdanbed kowiwen ye karub ye boyambib kwaab yaningko Pretorium yaa nenwiniwen. Kuyaron kuu amkimo kai kowe, Yuudan yi korok korok ye ambiwoom aomnindo bunangkambed dohiriwen, amborom kuu aomnaniib kuu Yuudanban daboknaib ye amowamob domokbaniib kowe Yuudan yi Burudandoon ye orok anindeban keraniib. ²⁹Kowe Pailletbed mene angkaderene yi yaa kaamondo, “Karub keyaa kee komo dabab weng koniwen?” andoon.

³⁰Kwanandoone, yimbed inanduniwen, “Ye kuu amob domokboon ye karubban karen, ye kuu nenmene eb yaa kabdindo karen.” andiwen.

³¹Kwane, Pailletbed yedmoon, “Yiibka nenwene yiwamob yaambed wengyundime.” andoon.

Kwanandoone, yimbed inanduniwen, “Kumban nubka nubbed karub mim aye kowi ye dabab koni kuu yiminban.” andiwen. ³²Keyiib kee kwanodned Yesumbed komo ye yaa kamuneene ye bobni ye kerekmen bobni ye kiwaan dakmoon kwamune id kere wonodned yimin.

³³Kwane, Pailletbed ye ambiwoom aomne Yesu baandoona wonoona kaamonenoon, “Eb kuu Yuudan yi king dee?” andoon.

³⁴Kwane, Yesumbed yedmoon, “Kee eb kaamoni dee, o karub yenambed ne dowad ma yedmebdiwen dee?” andoon.

³⁵Kwane, Pailletbed inandoon, “Ne kuu Yuumanoo? Dowan! Ebka eb ambibkindan yoom yi korok korok yoombbed neyiib yaa kuu nenminiwen. Kowe eb kuu komo amarakmi kamewen?” andoon.

³⁶Kwanandoone, Yesumbed inande yedmoon, “Nembed korok kere oonimbon kuu okad kiri yemanban. Okad kiri yeman keroon karen Yuudanbed ne awine nenminiwen kebeni dowad ne demedanbed nangbiwen karen. Kumban ne oonimbon kuu ambibkin kimyen maaaa yaambed.” andoon.

³⁷Kwane Pailletbed yedmoon, “Kowe, eb kuu king kii!” andoon.

Kwane, Yesumbed inandoon, “Ebbd ne kuu king andeed kuu anam yedmeeb kii. Anam kuu kuye dowadbed ne kuu wooneen kii. Kwane, anam anam ye weng dakme korokbendi dowad okad kiri manaan. Nimakarub korem anam anam ye kerekmen angka doriib kuu ne yaa wengamberewaniib.” andoon.

³⁸Kwanandoone, Pailletbed kaamonoon, “Anam anam kuu kuna?” andekore, Yuudan yaa angkon angkane wene yedmendoon, “Ne kuu amarakmi yaambd dabab koni yeman karub keyaa ma wedmokban.

³⁹Yiib koobdande kwanimaib kuu Yuudan yi Burudandoon orokbon yaron arimbed daawaiwe wii karub mimo bunangka obon keru dowad yiib dingki ari nenkowimain. Kwane, yiib dowaken kuu ‘Yuudan yi king’ nenkondaniino?” andoon.

⁴⁰Kwane, yimbed baande komkane inandiwen, “Yii, yembanii! Barabas nub yaa nenkondayaa!” andiwen. Barabas kuu anukbed gapman yaa bon keroon kowe wii aom nenkaaniwen.

Yesu Ayi Dowad Nenkowiiwa Woonoon

(Mt 27:27-31, Mk 15:16-20)

19 ¹Kwane, Yesu kuu nong yikyikiibbed angkurom angka ayi dowad Pailletbed yedmoon na nenwene kwane ayiwen. ²Kwane, ana nangmidanbed nong yikyikiibbed korok ari dereni yeman bedmekoriwa, Yesu ye korok ari derene kowiwen. Kwane, ebkad doboob minodminodiib kuu kanmene ye yaa kan inwarunekoriwa, ³ye dia mene “Yuudan yi king, amkim amun eb yaa!” ande ye murubia ari yakdanme ayimo kame ika ika yemoon kameniwen.

⁴Kwane, Pailletbed ikakman angkadere Yuudan yaa yedmoon, “Kedi, karub ke nen angkuro manaan kei, ye yaa dabab koni ye ambarakmi ye id kuu ne ma wedmindo.” andoon. ⁵Kowe, Yesu kuu nong yikyik bedmiwen ye korok ari derene ebkad doboob minodminodiib derenoon kumbed mene angkadoroon kuu Pailletbed yi yaa yedmendoon, “Karub kuu kekei!” andoon.

⁶Kwane, God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korok yoom yi ana nangmidan kurikuri boyambib darewoob oonimaib yoom Yesu wedmenekoriwa, erebnarimban komkane yedmiwen, “Ye kuu aye at ming arimbed kinime! Ye kuu aye at ming arimbed kinime!” ande kamiwen.

Kumban Pailletbed yi yaa inandundoon, “Yiibka nenwene at ming arimbed kinime. Ne kuu dabab koni ye ambarakmi ye id kuu ma wedmindo kowe.” andoon.

⁷Kwanandoone, Yuudanbed aromkonomo nangkane yedmiwen, “Ye kuu God ye Mingki andoon kowe, nub amobbed yedmoon kuu ye kuu aye bob kowi yeman.” andiwen.

⁸Paillet kuu kee kwane wengamberekore ye uni kuu ari keroon. ⁹Kwanekore boyambib kwaab aom ika aomne Yesu yaa kaamonoon, “Eb kuu kunayambed menewen?” andoon. Kumban Yesu kuu ma inandunindo. ¹⁰Kwane, Pailletbed ye yaa yedmoon, “Eb kuu dakmewokban kereewoo? Eb koronduwed wini ye kerekmeniib eb at ming arimbed ayuwed bobniyiib kuye aromkono kuu ne yaambad angkeen kuu ebkaadbanoo?” andoon.

¹¹Kwane, Yesumbed inandoon, “Eb aromkono kandewen ne yaa kuu ari doreen ye God yaambad kii. God yaambadban karen ne yaa ma

kamaabban karen. Kwanekob, karub kanembed ne nende eb yaa kabdoon kuu ambarakmi darewoob kamoon, eb arebban.” andoon.

¹²Kuyaambed ari kuu Paillet ye dowaken Yesu korondenod wini yeman kamoon kumban, Yuudanbed komkane dakmiwen, “Eb kuu karub kee domonene korondaneewa wananeen kuu, eb kuu Saesaa yangkodmimban. Karub kanembed yeka ‘King keraan kii.’ andaneen kuu, Saesaa yaa bon keroon.” andiwen.

¹³Paillet kuu weng kee kwane wengamberekore, Yesu nenmene angkaderekore, Bot Kudmiwenbon kwarimbed wengyundi ye dibirimbun ari wene diboroon. (Bot Kudmiwenbon kuu Hibru wengbed kuu Gabata andimaib.) ¹⁴Kuye aron kuu Yuudan yi Burudandoon ye orok nekwenabi ye aron. Kuku aronkob yaa kereen. Kwane, Pailletbed Yuudan yaa yedmendoon, “Yiib king kuu kei.” andoon.

¹⁵Kumban yimbed komkane yedmiwen, “Nenwene! Nenwene! Aye at ming arimbed kine!” andiwen.

Kwanandiwe, Pailletbed kaamonendoon, “Yiib dowaken kuu yiib king aye at ming arimbed kinaniinoo?” andoon.

Kwane God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok dareb darebbed inande yedmiwen, “Nub king kuu yenayiibban, Saesaamo.” andiwen.

¹⁶Kwane, Paillet kuu yi weng wengamberekore, yeenbon arimbed at ming arimbed aye kowi dowad ana nangmidan yaa nenkondoan.

Yesu At Ming Arimbed Dare Kanmaniwen
(Mt 27:32-44, Mk 15:21-32, Lk 23:32-43)

Kowe, Romdan yi ana nangmidanbed Yesu nenwenib ¹⁷at ming kankoniwe, yeka Nangkarakbon yaa kankarine wonoon. (Nangkarakbon kuu Hibru wengbed kuu Golgota andimaib.) ¹⁸Kwane, kwari kumbed ye kuu at ming arimbed bakumbed dare kankoone maniwen. Kwane, karub ayoob kuu ben at ming ayoob arimbed bakumbed darekorib Yesu ye angkara angkara benkoobe dariwen.

¹⁹Pailletbed kerek yaa korok weng kwamune wongkoon, “YESU NASARETMAN, YUUDAN YI KING”. Kerek kee kondoone at ming dungkun ari deriwen. ²⁰Weng kee Hibru wengbed Romdan yi weng Latinbed Gurik wengbed wongkanaboon. Kwane, weng kee Yuudan yemoon kimingkiwen, amborom kuu Yesu aye at ming arimbed kiniwen yaambad siti aom kuu ambabban kowe. ²¹Kwane, God dore Yuudan dore wedyiri dobiridan yi korok korokbed Paillet yaa yedmiwen, “ ‘Yuudan Yi King’ ande wongkaab. ‘ ‘Ne kuu Yuudan Yi King.’ ande yedmoon.’ kwane wongke.” andiwen.

²²Kwanandiwe, Pailletbed inandoon, “Komo nembed wongkaan kuu angkimbaraneen, kuyaa kuu inamen maa kandainban.” andoon.

²³Kwane, Romdan yi ana nangmidanbed Yesu at ming arimbed dare kanmanekoriwa, Yesu ye ebkad nandenib andokbe wenore kaningiib kere nekwiwen, yi kaningiib kowe. Ebkad maaaa kuu kad yaa yoni yebkad kuu nandiwen. Kuye ebkad kuu barad manayiib ma kan dabokne karangkindo mimo kumbed kongkono yaambed wene konomed yaa wene emkong yaa yiminbed karangkiwen. ²⁴Kwane, yika neman yedmoon yedmoon kamiwen, “Nub kuu ebkad kee birindaub. Bot ari nuwaningko wongke kirarem, kane yaningko wedmanuub kuu yeka ebkad kandaneen.” andiwen. Kwaniwen kuu God Ye Weng Karadmo ke wongkoon kei, “Yika nebkad kuu bene andokbe wenore yi mimim benib, bot aningkoyiib kirarekorib aningko wedmiwenman nebkad maa kandoon.” ande wongkoon kuu anam id keroon. Kwanikob, ana nangmidan kuu kwamunemo kamiwen.

²⁵Yesu ye at ming dia kuu ye awaan yoom ye awaan yu yangkura yoom Klopas ye amban Meri yoom Meri Magdalen yoom kui. ²⁶Kwane, Yesu wedmoonka awaan yoom ye kedmengkaneenman yembed mimyob dowaken keenimaan yoom kuu dia doriib kowe, Yesumbed ye awaan yaa yedmoon, “Ena yee, ye kuu ub dana mingki ande kowaan.” andekore, ²⁷ye kedmengkaneenman yaa yedmoon, “Yu kuu eb ena ande kowaan.” andoon. Kwane, kuye aronbed ari kuu kedmengkaneenman kembed yambiwoom nen oonoon.

Yesu Bobnoon

(Mt 27:45-50, Mk 15:33-41, Lk 23:44-49)

²⁸Kuye yoman kuu Yesu yekaadkeron kuu komo komo korem kuu ambangke dowan keroon. Kwane, God Ye Weng Karadmombed komo wongkoon kuu anam id keri dowad Yesumbed yedmoon, “Ok moom bobnaan.” andoon. ²⁹Kwane, wain ok dereb kereen kuu dia angkeen kowe, ok awinimaan ye obkod kande kuyaom kaane kande isop nondong ari kowe Yesu ye mongkodkono yaa kankooniwen. ³⁰Kwane, Yesu kuu ok anoonkin yedmoon, “Kuned kuu korem awine dowan keraan kii.” andoon. Kwane, korok wan yiri kubune ye kingkin Awodki ye dingki ari kowe bobnoon.

³¹Kuye aron kuu Sabat aron nekwanabi aron, angkon aron awari kuu Sabat aroniib Yuudan yi Burudandoon ye orokbon aroniib kowe, kuye aron ari karub at ming arimbed kinambiri kuu Yuudan yi korok korok yi dowakenban. Kwanikob, yi kuu karub at ming arimbed kinambiriwen yi yon kuu ana nangmidanbed domangkibko duknibko yi bob kuu ben kubudirime andi dowad wene Paillet yaa kaamoniiwe ee andoon. ³²Kwani kowe, ana nangmidanbed wene karub ayoob Yesu yoom ibmo at ming arimbed bakumbed dare benkoobe dariweniib yaa wenenib, karub maa ye yon kuu domangkekorib, karub maa ye yon kuu domangkiwen.

³³Kwane, mene Yesuyiib yaa mene wedmibka, ye kuu bobnoon kowe ye yon domabangkindo keruwen. ³⁴Kumban kwani keru koronde ana nangmi ye karub mimombed kanadbed Yesu ye id kebed yaa monbenoone kirodmo umkaniib okiib menebenaboon. ³⁵Kee kwanoona wedmoon ye karubbed yedme korokboon. Yembed komo yedme korokboon kuu anammo. Ye yekaad anammo dakmeen. Yembed yedme korokbendoon kuu yiib kwangkong anam andime dowad. ³⁶Kwamune kamiwen kuu God Ye Weng Karadmo aombed wongkoon kuu “Ye kono kuu ma domabangkaanban.” andoon ye wengiiwa, ³⁷God Ye Weng Karadmo maa, “Yi kuu kanadbed kariwen ye karub kuyaa keenombaraniib.” ande wongkoon ye weng kuu anam id keroon.

Yesu Ye Id Kuu Mangkiwen

(Mt 27:57-61, Mk 15:42-47, Lk 23:50-56)

³⁸Kuye yoman kuu Arimateaman Yosefbed Yesu ye id kanwene mangki dowad Paillet yaa kaamonoona ee andoon. Yosef kuu yemyeb Yesu ye yoman wini ye karub, amborom kuu Yuudan yi korok korok yaa unendoon kowe. Kwane, ee andoon kowe, Yosefbed mene Yesu ye bob kuu kanwonoon. ³⁹Anuk yirimbed Yesuyiib yaa amnoombed durune wonoon ye karub Nikodemus kuu baeb amun yeman meeryiib aloyiib dabokniwen ye dabab 35 kilos areb kumbed kan Yosef yaa dabokne wonoon. ⁴⁰Karub ayoob kembed Yesu ye bob id kuu kandenib, Yuudanbed yi bob mangkimaib kwane areb kuu baeb amun yemaniib ebkad kawanmoyiibbed bedmiwen. ⁴¹Yesu at ming arimbed dare kan maniwen ye yumbon kuyaa kuu mongkoboniib. Mongkobon kuyaom kuu bobkonombon yewewiib, kuyaom kuu bob ma mangkindo. ⁴²Kuye aron kuu Yuudan yi Sabat aron nekwenabi yaron kumban Sabat aron dia kereen, angkon bobkonombon kuu dia kowe, yimbed Yesu ye bob kuyaom kowiwen.

Bobkonombon Aom Yesu Dowan

(Mt 28:1-8, Mk 16:1-8, Lk 24:1-11)

20 ¹Amkimo kaimbed arimingu ye aronki ibduruk nambirindombed Meri Magdalenbed wene bobkonombon yaa wedmuunka, ambongkodem kebenoon ye bot darewoob kuu kan angkara kowoon. ²Kwane, Meri kabaanmo wene Saimon Pita yoom kedmengkandeenman maa Yesumbed mimyob dowaken keenimaan ye karub yoom kuyiib yaa wene yedmeen, “Karubbed nub Yariman kuu bobkonombon aom kuu kan angkaniwen kii! Kowe kunaya kowiwen kuu nubkaadbanii!” andeen.

³Kowe Pita yoom kedmengkandeenman maa keyoom bobkonombon yaa andowe wene wedmok winiwen. ⁴Karub ayoob kibindariwen

kumban, karub maambed kirod kirod kabaanmene Pita kuu deburudandoon. Kwane, bobkonombon yaa yedinmo wonoon. ⁵Kwane, yembed ambokibine aom wedme wedmoonka ebkad kawanmo kumbedmo angkeen. Kwane, ye kuyaom aomnindo. ⁶Kumban ye yoman meneen ye karub Saimon Pitambed de niindem aom aomne wedmoonka ebkad kawanmoyiib ⁷Yesu ye korok ari bedmiwen ye ebkadiib kumbedmo dangeen. Korok ari ye ebkad kuu yekarebmo bedmoon, bob andedmi ye ebkad kawanmo yaa ma daboknindo. ⁸Kwane, kedmengkandeenman maa bobkonombon yaa ibduruk wonoon kee ye kangkon aomne wedmekore anam andoon. ⁹Kumban yi ayoob kee yi kuu God Ye Weng Karadm aombed Yesu kuu bobni yirimbed dembaneen ande wongkoon kuu meene ongme kaadkerindo. ¹⁰Kwanikob, yi kuu ikakman yi ambiwoom winiwen.

¹¹Kumban Meri kuu bobkonombon bunangka doberenu ameng kamuun. Kwane inok waun kumbed ambokibine bobkonombon dem aom kereknenu ¹²engyus ayoob ebkad kawanmo inwariwen wedmendeen. Yi kuu Yesu kowiwen ari dibenib, maaa kuu korok kerekmen arimbed diboroone, maaa kuu koborom yon kerekmen anukbed diboroone keruwen. ¹³Kwane, yu yaa kaamondiwen, “Angkodmi, komandewed ameng kameeb?” andiwe, yumbed yedmeen, “Ne Yariman kuu kanwiniwen. Kwane, yimbed kunaya kanwene kowiwen kuu ne nekaadban.” andeen.

¹⁴Meri kee kwane yedmuunkin, yu amonombe wedmuune Yesu kuu kuyaa doreen kumban yu yukaadkerunindo. ¹⁵Kwane, Yesumbed kaamondo, “Wonong ee, komandewed ameng kameeb? Ub kuu kane ande kereknaab?” andoon.

Merimbed meeneen kuu ye kuu kuye yongbon oonoonman andeen kowe, ye yaa yumbed yedmeen, “Korok, ebbed ye id kuu kanwene kowewen keraneen kuu yedmewebka wene kanda.” andeen.

¹⁶Kwane, Yesumbed yu yaa yedmoon, “Meri.” andoona, yu amonombe Yesu ye kerekmen kerenu Hibru wengbed yedmeen, “*Raboni yee!*” andeen. (Raboni ye weng id kuu “Kedmengkandi korok”.)

¹⁷Kwane, Yesumbed yedmoon, “Ne yaa awinewaab, komoyiibkob ne kuu Ambeyiib yaa ikakman winindo kowe. Kumban nangkodmiayiib yaa weneneb ne kuu ikakman ne Ambe, angkon yiib Ambe, ne God, angkon yiib Godiib yaa wanaan kii andi ye weng yi yaa daande.” andoon.

¹⁸Kwane, Meri Magdalenbed kedmengkandeendaniib yaa weng yuk kanwene yedmendeen, “Yariman wedmanaan kii!” andenu yembed yu yaa komo komo kee dakmoon kuu yi yaa dakmendeen.

Yesumbed Ye Kedmengkandeendaniib Yaa Angkadoroon

¹⁹Sande ye amnoom arimbed, kedmengkandeendan kuu mimyamo nedbiwen. Yuudan yi korok korok yaa uniwen kowe, ambongko

karangmiwen. Kwane, Yesu kuu mene yi kidangkambed dangkuro dobere yedmoon, “Iwari yewenub kuu yuib yaa angkimborok.” andoon. ²⁰Kee kwane yedmoonkin, ye dingkiyuiib ye id kebed yaayuib korokbendoon. Kwane, kedmengkandeendan Yariman wedmeniwen kuu kubi miin darewoob keruwen.

²¹Kwane, Yesumbed ikakman yedmoon, “Iwari yewenub kuu yuib yaa angkimborok. Ambembed ne nenkwoona manaan kwamune areb, kibireb nembed yuib ben nongkobako winime.” andoon. ²²Kee kwane andekore, inum yi yaa narene yedmendoon, “Kingkin Karadmo yuib niindem aom nendime. ²³Yuibbed nimakarub yena yi ambarakmi are nonondandaniib kuu yi ambarakmi kuu Godbed are nonondandaneen, kumban yuibbed yi ambarakmi are nonondandaibban kuu Godbed yi ambarakmi kuu are nonondandaanban.” andoon.

**Yesu Tomas Yoom Kedmengkandeendan
Yena Yoomiib Yaa Angkadoroon**

²⁴Kedmengkandeendan wad ayoowiib mim Tomas, yaningko maa Didimus andimaib, kedmengkandeendan nedbiwen kuu yeyuibban, Yesu yi yaa monoon kuu. ²⁵Kowe, kedmengkandeendan yena kembed Tomas yaa yedmeniwen, “Yariman wedmenuwen kii.” andiwen.

Kumban yembed yi yaa yedmoon, “Nekareb ye dingki yaa baku dariwen ye dem yumbon wedmeni kuyaom ne dingki od kuyaom kamoneni, ye id kebed yaa dingki kamonaniin kumbed anam andaniin, kwanainban kuu anam andainban.” andoon.

²⁶Kwane ari ye Sande arimbed, Tomas yoom Yesu ye kedmengkandeendan yena yoom kuu ambiwoom ikakman nedbiwen. Ambongko korem karangmiwen kumban Yesu kuu yi kuyaom kuu yeyuib mene dangkuro doberokore yedmoon, “Iwari yewenub kuu yuib yaa angkimborok.” andoon. ²⁷Kwanandekore, Tomas yaa yedmenoon, “Ne dingki kee wedme, eb dingki od keyaom kowe. Kwane, eb dingki yire ne id kebed yaa kaane wedme. Eb karekmi kuu korondeneb anam ande.” andoon.

²⁸Kwane, Tomasbed Yesu yaa yedmenoon, “Ne Yariman, ne God!” andoon.

²⁹Kwane, Yesumbed yedmenoon, “Eb kuu wedmewekoreb ne yaa anam andeewoo? Kane kane akmewindo kumban anam andiwen kuu amun kerundoon.” andoon.

Buk Kee Yesu Yaa Anam Andime Dowad Wongkoon

³⁰Yesumbed ye kedmengkandeendan yi kerebiri arimbed yeka maaaa ye dud kami korokbenaboon yemoon yena kuu buk keyaom kee ma wongkanabindo. ³¹Kumban keyuib kee wongkanaboon kuu yuib kuu Yesu

kuu Godbed Kinoona Monoonman Keresu, ye kuu God ye Mingki kii ande anam andime dowad. Kwane, yiib kuu ye yaa anam andaniib kuu, ye yaambad wadkeri kandaniib.

Yesumbed Ye Kedmengkandeendan Ediib Yaa Angkadoroon

21 ¹Kuye yoman kuu Yesu kuu bowan Galeli angkambad ye kedmengkandeendan yaa angkadere dangkuro durundoon. Kwamune kere wonoon kei. ²Saimon Pita yoom Tomas yaningko maa Didimus andimaib yoom Galeli ye kambong Kenaman Natenio yoom Sebedi ye meed ayoob yoom kedmengkandeendan ayoob yena yoom ibmo doriib. ³Kwane, Saimon Pitambad yi yaa yedmendoon, “Ne kuu okyiri oon bad wanandamiin.” andoone yimbed yedmiwen, “Nub kwangkong nuwiib eb yoom wananuwa.” andiwen. Kowe, yi wenenib oon bi motod aom aomne wene amnoon doboob oon bi ye men kamobiwen, kumban oon ma maandindo keruwen.

⁴Awari amkimo kaimbed Yesu kuu wim ari doboroon, kumban ye kedmengkandeendan kuu Yesu ye komboon kuu yikaadkerunindo.

⁵Kwane, yembed yi yaa kaamondoan, “Ee angkodmia, yiib kuu oon ma maandindo dee?” andoone “Yii, dowanaa.” ande inandiwen.

⁶Kwane, Yesumbed yedmoon, “Yiib oon bi ye men nande motod wiwi angkambad kamoniime. Kwananiib kumbad oon kuu maandaniib.” andoon. Kowe, yi kuu kwaniwen. Kuyiib kuu oon yemoonbed awuniwa awingkoon kowe, yi kuu oon bi ye men ika motod aom kamoni kuu yiminban keruwen.

⁷Kwane, kedmengkandeenman Yesumbed mimyob dowaken keenimaan ye karubbed Pita yaa yedmoon, “Ii Yariman kiyi.” andoona, Pita kuu kee kwane wengamberekore ye bunangka ebkad deme dowadbed biankwoon kuu kan derene ok yiri bumboroon. ⁸Kwane, Yesu ye kedmengkandeendan yena kuu motod aombad oon bi ye men aom oon yemoon aomniwen kuu bingge Pita ye yoman bid yaa kanwiniwen, amborom kuu bid yaa kuu ambabban 90 mitas areb kowe. ⁹Kwane wirine wim ari kuro dodkenib wedmiwa amoyidkobbed deneen. Kwane, amot ari kuu oon deneen. Kuyaa kuu omiib.

¹⁰Kwane, Yesumbed yi yaa yedmoon, “Oon kibireb biwen kuyiib yena benminime.” andoon. ¹¹Kowe Saimon Pitambad motod aom aomne wene oon bi ye men kuu bingge bid yaa nanmoon. Oon bi ye men kuu oon dareb darebmo diiriwen kuu 153yiib kumban oon bi ye men kuu ma birindindo.

¹²Kwane, Yesumbed yi yaa yedmoon, “Mene animan anime.” andoon. Ye kedmengkandeendan kuu yi yikaadkeriwen kuu Yariman kowe, “Eb kuu kane?” ande ma kaamobindo. ¹³Yesumbed menene om bendune bangkandekore oon kwangkong kwane ben bangkandoon. ¹⁴Yesu kuu

bobnoon yirimbed nen demboon yaronbed mene kwaniwen yaron kee ye kedmengkandeendan yaa kuu angkaderebeen kuu ayoobmimiib kereen.

**Yesumbed Ye Karuwa Nimaya Awande
Aromkono Konde Andoon Pita Yaa**

¹⁵Kwane, yi kuu animan ane dowan keriiwe, Yesumbed Saimon Pita yaa kaamonoon, “Saimon, Yoon ye mingki, mimyob dowaken keewimaab kuu yi mimyob dowaken keewi keyaa burudandoonoo?” andoon.

Andoone, Pitambéd yedmoon, “Ee, Yariman, ebkaad kuda, mimyob dowaken keebdimainaa.” andoon.

Andoone, Yesumbed yedmoon, “Ne karuwa nimaya kuu sibi mana areb kowe, awande aromkono konde.” andoon.

¹⁶Angkon Yesumbed ika kaamonoon, “Saimon, Yoon ye mingki, mimyob dowaken keewimaawoo?” andoon.

Andoone, Pitambéd yedmoon, “Ee, Yariman, ebkaad kuda, mimyob dowaken keebdimainaa.” andoon.

Andoone, Yesumbed yedmoon, “Ne karuwa nimaya kuu sibi oonoonman areb oone.” andoon.

¹⁷Kwane Yesumbed ayoobmim kaamonoon, “Saimon, Yoon ye mingki, mimyob dowaken keewimaawoo?” andoon.

Pita kuu kubiyiibban keroon, amborom kuu Yesumbed “Mimyob dowaken keewimaawoo?” ande kaamobene ayoobmim keroon kowe. Kwane, Pitambéd yedmoon, “Yariman, komo komo korem eb ebkaadmo. Eb ebkaad ne kuu eb yaa mimyob dowaken keebdimain kii.” andoon.

Kwanandoone, Yesumbed yedmoon, “Ne karuwa nimaya awande aromkono konde. ¹⁸Nembed eb yaa ke anammo yedmebdaan kei, eb kewed yaronbed ebkad kuu ebka deebekore eb dowaken kunaya wanande meenimaab kuu kuyaa kwane yarebimaab. Kumban eb kiomnaneeb kuu aniib dowad karub maambéd eb nendaneena eb dingki yiraneewe ebkad deebéddekore eb dowakenban kuyaa wini ye yumbon kuu kuyaa eb nenwananeen.” andoon. ¹⁹Pita kuu kamune ayaniiwe bobnaneen kumbed God yaa nambiri konaneen kuye dowadbed Yesumbed keyiib yedme korokboon. Kwanandekore, Yesumbed Pita yaa yedmoon, “Ne yoman mene!” andoon.

²⁰Kwane, Pita kuu amonombe anuk wedmoonka Yesumbed mimyob dowaken keenimaan ye karub kuu yi yoman meneen. (Anukbed keye karub kee orok aniwen yaambéd Yesu yaa yonekore ari kuu ye yaa kaamonoon, “Yariman, eb yaa kanembed ambodanganeen?” andoon.)

²¹Kwane, keye karub Pitambéd wedmenekore Yesu yaa kaamonoon, “Yariman, ye yaa komo keraneen?” andoon.

²²Kwanandoone, Yesumbed inandunoon, “Ye dobaraneenkob ikakman mananiin kuu ne dowaken keraniin kuu eb meenembiri yemanban.

Eb kuu ne yoman mene!” andoon. ²³Kee kwane yedmoon kumbed yikanmo kuyaom kedmengkandeendan yaa nuub weng kan yariwen kee, kedmengkandeenman keyiib kee bobnaanban ande kamiwen. Kumban Yesumbed kuu bobnaanban kii ande ma yedmindoo, yembed kamunemo yedmoon, “Ye dobaraneenkob ikakman mananiin kuu ne dowaken keraniin kuu eb meenembiri yemanban.” andoon.

²⁴Kedmengkandeenman kee kamenabi keyiib kee yedme korokbendeni wongkaan kuu ne kei. Nub nubkaad yedme korokbendi ye weng kee anammo.

²⁵Yesumbed kamenabi yemoon yenayiib kwangkong ongmenaboon. Kami mimim korem kuu buk aom wongkanabiwen karen, mok nembed meendobaan kuu buk miin yemoon kowe okad yiri buk nongkobimbon kuu yiminban keroon manok karen.